

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200031

UNIVERSAL
LIBRARY

ವಿರಹಿಣಿ

ಅನಂದಕಂದ

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ವಿಜಯೇಂದ್ರ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಬೆಟಗೇರಿ

‘ ಶಾರದಾ ಕುಟೀರ ’ ಸಾಧನಕೆರೆ

ಧಾರವಾಡ

ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಒಡೆತನವೂ ಬರೆದವರದು.

ಮುದ್ರಕರು:

ಬಳನಂತ ನಾರಾಯಣ ಬಾಗಲನಾಡಿ

ಮೋಹನ ಮುದ್ರಣಾಲಯ

ಧಾರವಾಡ

ಮುನ್ನುಡಿ

ಐದಾರು ವರುಷಗಳಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಹೊಳಹುಗೊಂಡ ಈ ಕವನ ಮಾಲೆಯು- ಅನುಕೂಲ ಕಾಲವಿರದುದರಿಂದ- ಇದುವರೆಗೆ ತನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಂದುತ್ತ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಇದೀಗ ಕನ್ನಡ ರಸಿಕವೃಂದದ ಎದುರಿಗೆ ಇದನ್ನಿರಿಸುವ ಕಾಲವೊದವಿ ಬಂದುದಕ್ಕಾಗಿ ತಣಿದ ಮನದವನಾಗಿರುವೆನು.

ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕುವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಭಾವೋಚಿತ ರಾಗದೊಂದಿಗೆ ಹಾಡಿಕೊಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕವನಗಳ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ, ನನಗೆ ಉಚಿತವೆಂದು ತೋರಿದ ರಾಗಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಾವ ರಾಗಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಆಗುವುದು. ಎರಡು ಮೂರುಕಡೆಗೆ 'ಗಝಲ್' ಎಂದು ಬರೆದಿರುವೆನಲ್ಲವೆ! ಅವು ಗಝಲಿನ ಧಾಟಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬರೆದ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ಹೊಸ ವೃತ್ತಗಳು.

‘ವಿರಹಿಣಿ’ಯ ಕವನಗಳೆಲ್ಲ ಯಾವ ಬಾತಿಗೆ ಸೇರಿದುವೆಂಬುದರ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನೇನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ರಸಿಕ ವಿಮರ್ಶಕರು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುವರು. ‘ಶಬರಿಯ ಬಾಳು’ ಸ್ವತಂತ್ರ ಖಂಡಕಾವ್ಯವಾದರೂ ಈ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಲು ತಕ್ಕುದೆಂದು ಕೊನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನು.

ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಂದಚಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಸಂಗ್ರಹವು ಬೇಗನೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದುದರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸೆಲ್ಲವೂ ಮೋಹನ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಒಡೆಯರಾದ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಚಿ. ರಾಯದುರ್ಗರಿಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಬಾಗಲವಾಡಿ ಬಳವಂತರಾಯರಿಗೂ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಧನಕೆರೆ

೨೦-೧-೨೫

}

ಆನಂದಕಂದ

ಪರಿವಿಡಿ

- ೧ ಹೂಮಾಲೆ
- ೨ ಅಕ್ಕಪ್ಪಿ
- ೩ ಅಗಲಿಕೆ
- ೪ ಉಪ್ಪರಿಗೆ
- ೫ ನಾಚಿಕೆ
- ೬ ತೊಡಕು
- ೭ ಒಲವಿನಾಟ
- ೮ ಅವನ ಕತೆ
- ೯ ಆಗಿದ್ದರೆ
- ೧೦ ನಿರೀಕ್ಷೆ

- ೧೧ ಕರಿವೆನೇನೆಂದು ?
- ೧೨ ಎನಿದ್ದೇನು !
- ೧೩ ಅಭಿಮಾನ
- ೧೪ ಮಿಂಚಿನ ಮಾಟ
- ೧೫ ಬೇಡವೆನಗಿನ್ನೇನು !
- ೧೬ ಕೊರಗುತ್ತಿರುವೆದೆಗೆ ಬರೆ
- ೧೭ ಹಾರಯ್ಕೆ
- ೧೮ ಯಾವ ದಾರಿಯೋ !
- ೧೯ ಉನ್ನಾದಿನಿ
- ೨೦ ನನ್ನ ಹಾಡು

- ೨೧ ಹೂವಡಿಗಿತ್ತಿ
- ೨೨ ಶಬರಿಯ ಬಾಳು
- ೨೩ ಕೋರಿಕೆ

ವಿರಹಿಣಿ

‘ಆನಂದಕಂದ’ರ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಅಚ್ಚಾದುವು

ಮುದ್ದನ ಮಾತು	(ಕವನಸಂಗ್ರಹ)
ಅರುಣೋದಯ	(”)
ಬಡತನದ ಬಾಳು	(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ)
ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರ	(”)
ಸುದರ್ಶನ	(ಕಾದಂಬರಿ)
ಹಳ್ಳಿಗರ ಹಾಡುಗಳು	(ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ)
ಶ್ರೀಬಸವಣ್ಣನವರು	(ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಚರಿತ್ರೆ)
ಭಾವಗೀತ	(ಕೀರ್ತನ ಸಂಗ್ರಹ)

ಬೇಗನೆ ಅಚ್ಚಾಗಬೇಕಾದುವು

ಒಡನಾಡಿ	(ಕವನಸಂಗ್ರಹ)
ನಮ್ಮ ಬದುಕು	(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ)
ರಾಯ ನರಸಿಂಹ	(ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿ)
ಹಾಳು ಹಳ್ಳಿ !	(ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ)

ಹೂಮಾಲೆ

ಕೇದಾರ ಗೌಳ

ಯಾರಿಗರು ಪಿಸಲಿದನು ಮಾಲೆಯು-

ನಾರ ಕೊರಳೊಳಗಿರಿಸಲಿ ?

ಯಾರಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಕಣ್ಣೆದೆಯ ಬಾ-

ಯಾರಿಕೆಯನಂತರಿಸಲಿ ?

೧

ಮನಸು ಮೆಚ್ಚಿದ ಮಲರುಗಳನೇ

ಎನಿತೆನಿತೊ ನಾನಾಯ್ದೆ.

ಮನವನಿದರೊಳೆ ನಿಲಿಸಿ ಬಲು ಚೆಲು-

ವೆನಿಸ ದಂಡೆಯ ಕೋದೆ.

ಇನಿತು ವೇಳೆಯ ಬಣಗುಗಳೆಯುತ

ಹೆಣೆದೆನಲ್ಲವೆ ಹೂವ ಬರಿದೆ ?

ಯಾರಿಗರು ಪಿಸಲಿದನು ಮಾಲೆಯು-

ನಾರಕೊರಳೊಳಗಿರಿಸಲಿ ?

೨

ನನ್ನ ಮುಡಿಯೊಳೆ ಮುಡಿದರೀ ಸರ-

ವನ್ನು ಚೆನ್ನೆನಿಸೀತೇ ?

ಮುನ್ನ ನಾ ಬಗೆದಿರುವ ಸೊಗಸನು

ನನ್ನೆದೆಯು ಸವಿದೀತೇ ?

ಕುನ್ನಿತನ ಸರಿ ನನ್ನದಿದು ! ಆ
 ಚೆನ್ನತೆಯನೆಂತಿನ್ನು ಕಾಣುವೆ ?
 ಯಾರಿಗರುಪಿಸಲಿದನು ಮಾಲೆಯು-
 ನಾರ ಕೊರಳೊಳಗಿರಿಸಲಿ ?

೩

ಅರಳ ದಂಡೆಯೆ ನಿನ್ನ ಚೆಲುವಿನ
 ಸಿರಿಗೆ ಸರಿಯಿಹುದೇನೆ ?
 ಮರುಳು ನಿನ್ನೀ ಚೆಲುವ ಬಳಸುವ
 ಸರಿದೆರನ ನೀ ಕಾಣೆ
 ಅರಿಯೆನಾ ಪರಿಯನ್ನು ನಾನೂ
 ಕುರುಡ-ಕುರುಡರ ಕೆಳೆಯಿದೇನೆ ?
 ಯಾರಿಗರುಪಿಸಲಿದನು ಮಾಲೆಯು-
 ನಾರ ಕೊರಳೊಳಗಿರಿಸಲಿ ?

೪

ಜನಿಸಿ ಬಂದುದಕರಳುಗಳೆ ನೀ-
 ವಿನಿತನೂ ಫಲ ಕಾಣದೆ
 ಬಣಗಿ ಹೋಗುವ ವೇಳೆ ಬಂದಿತೆ-
 ನನ್ನ ಸಂಗತಿಯಿಂದೆ ?
 ಕೆಣಕು ದೈವದ ನನ್ನ ತೆರದೊಳೆ
 ಬಣಗುಬಾಳಾಯ್ತೇನು ನಿಮಗೆ ?
 ಯಾರಿಗರುಪಿಸಲಿದನು ಮಾಲೆಯು-
 ನಾರ ಕೊರಳೊಳಗಿರಿಸಲಿ ?

ಅತ್ಯಸ್ತಿ

ಯಮನ್

ಎಲ್ಲಿದೆಲ್ಲಿದೆ ತಣಿವು? ಏತರಲ್ಲಿದೆ ತಣಿವು?
ಎಲ್ಲಿಯೆಲ್ಲಿಯು ಕಾಣಲೊಲ್ಲದಾ ತಣಿವು!

ಕುಸುರುಕುಸುರಿನ ಚಿನ್ನ-ರನ್ನದೊಡವೆಗಳೆಟ್ಟು
ಹೊಸ ಮಿರುಗಿನಾ ಸೀರೆ ಬಣ್ಣಗುಪ್ಪಸ ತೊಟ್ಟು
ಸಾಕುಸಾಕಿನ್ನೆಂಬ ತಣಿವ ಪಡೆಯುವರು,
ಆ ಕೆಳದಿಯರು ನಕ್ಕು ನಲಿದಾಡುತ್ತಿಹರು.

ಇದು ಏನು? ನನ್ನದೀ ಎದೆಯಾಟವಚ್ಚರಿಯು!
ಒಡವೆಯುಡುಗೆಯನೊಲಿದು ಪಡೆಯುವೆನು, ಆದರೆಯು
ಒಡವೆ ಬಗೆದುಗುಡವನು ದೂಡಲಿಲ್ಲ!
ಉಡುಗೆ ತಣಿವನು ನಸುವು ನೀಡಲಿಲ್ಲ!

ಸರಿವರಯದವರೆಲ್ಲ ತೆರತೆರದ-ಹುರುಳಿರುವ-
ಅರಳುಗಳ ಮುಡಿಮುಡಿದು ಹರುಷದಲಿ ಹಿಗ್ಗುವರು.
ಹಾರಯಿಸಿ ಹಾರಯಿಸಿ ಹೂಮುಡಿಯ ನಾನು,
ತೀರಲಿಲ್ಲವತ್ಯಸ್ತಿ, ಹೇರಿತದು ಇನ್ನೂ!

ಕೊಳಲೂದಿ ವೀಣೆ ತಂಬೂರಿಗಳ ಬಾಚಿಸುತ್ತ
ಗೆಳತಿಯರು ಸುಲಭದಲಿ ಗಳಿಸುವರು ತೃಪ್ತಿಯನು;
ಕೊಳಲುಲಿಯು ಬಗೆದುಗುಡ ದೂಡಲಿಲ್ಲ!
ವೀಣೆ ತಣಿವನು ನಸುವು ನೀಡಲಿಲ್ಲ!

ಅನುಕೂಲದೈವರಾ ವನಿತೆಯರು, ನಾ ದೈವ-
 ದನುನಯವ ಕಳೆದುಕೊಂಡವಳು; ದಿಟವೇ ದೇವ?
 ಅಲ್ಲವಂತಿದು! ಅವರದದೆ ಸುಖದ ಕೊನೆಯು;
 ಎಲ್ಲಿದೆಯೊ ದೂರ ನನ್ನಾ ಸುಖದ ಮನೆಯು..!

ಆ ಸುಖದ ಮನೆಯನೊಂದಿಸುವ ಒಡವೆಯ ಬಯಸಿ
 ಆಶೆ-ಸೊನ್ನರತಿ ಬಗೆಯೊಳಗೆ ಬೆಂಕೆಯನಿರಿಸಿ
 ಊದಿ ಉರಿಮಾಡಿ ಏನನೊ ಕಾಸುತಿಹಳು,
 ಏತರಿಂದಲೊ ಯಾವುದನೊ ಹಣಿಯುತಿಹಳು.

* * * * *

ಮನವ ಮನೆಮಾಡಿರುವ ದುಗುಡವನು ತೆಗೆದು
 ತಣಿವನೀವಾ ಒಡವೆ ದೊರೆವುದೆನಗೆಂದು?

ಅಗಲಿಕೆ

ಸಾರಂಗ

ಅಗಲಿಕೆಯೆ, ನಿನ್ನ ಗಲನಳೆಯುವವರಾರು ?
ಬಗೆಯೊಲವೆ ನಿನ್ನ ನೆಲೆ ತಿಳಿಯುವವರಾರು ?

ಹಿಂದೆ ಗೋವಳಿತಿಯರು ನಂದಕಂದನನಗಲಿ
ದಂದುಗದಿ ಮೈಮನದ ಹೊಂದಿಕೆಯ ಮರೆಯುತ್ತಲಿ
ನೊಂದು ನಿಡುಸರದಿ ಮನಬಂದಂತೆ ಕೂಗುತ್ತಲಿ
ಬೆಂದು ಬಾಯ್ ಬಿಡುತ್ತ ಅಲೆದಾಡಿದರು ಅಡವಿಯಲಿ

“ಹುಲ್ಲೆಯೇ ನಲ್ಲನೆಲ್ಲಿರುವ ನೀನರುಹು !
“ಕೋಗಿಲೆಯೆ ಕೂಗಿ ನುಡಿ ಅವನಿರುವ ಕುರುಹು !
“ಗಿಳಿಹಿಂಡೆ ಕಂಡಿಹೆಯ ಗೆಳೆಯನನು ? ಹೇಳು !
“ಅಳಿಕುಳವೆ ಅಡಗಿರುವನೆಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಾಳು ?

“ಅಣ್ಣ ! ಗರಿಗಣ್ಣ ! ಮನದನ್ನನಿರುಹನು ತಿಳುಹು !
“ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಹೋಗಲಿಹ ಹರಣಗಳ ನೀನುಳುಹು !
“ಹಕ್ಕಿಗಳೆ, ನುಡಿಹೇಳಿ ಚಿಕ್ಕ ಚೆನ್ನಿಗನೆಲ್ಲಿ ?
“ದಿಕ್ಕು ತೋರಿರಿ, ಸಾಕು, ಹೊಕ್ಕು ಹುಡುಕುವೆವಲ್ಲಿ !
“ಜಂಗುಳಿಯ ಹಸುಗಳೇ ರಂಗನೆಲ್ಲಿಹನು ?
“ಕಂಗಳಿಗೆ ಕಾಣದೊಲು ಮೈಯ ಮರೆಸಿಹನು;
“ಮಂಗಣ್ಣಗಳಿರ, ಮಿತ್ರನ ಮರೆಯ ಹೇಳಿ !
“ಹೆಂಗಳೇ ಹರಕೆಯನು ಹೊಂದಿ ಸೊಗಬಾಳಿ !

“ಮರಬಳ್ಳಿಗಳೆ ಅರುಹಿ ಹರಿಯಿರುವ ತಾಣವನು !
 “ಕೆರೆತೊರೆಗಳೇ ತೋರಿ ಅರಸನಿಹ ಗುರುತನ್ನು !
 “ಹೊಳೆಯಮ್ಮ, ತಿಳುಹಿಸಾ ಕೊಳಲಿಗನ ನೆಲೆಯನ್ನು !
 “ಬಿಟ್ಟದೊರೆ, ಮೂಗುತನ ಬಿಟ್ಟು ತೋರಾತನನು !
 “ಮುಗಿಲೆ, ನಿನ್ನಂತಿರುವ ಸೊಗಸೊಡಲನೆಲ್ಲಿ ?
 “ಹಗಲೊಡೆಯ, ನಮ್ಮ ಬಗೆಗಳ್ಳನಿಹನೆಲ್ಲಿ ?
 “ಸುಳಿವೆಲರೆ, ನಮ್ಮೊಲವ ಸುಲಿದಾತನೆಲ್ಲಿ ?
 “ಬನಸಿರಿಯೆ, ನಮ್ಮ ಮನ ತಣಿಸುವವನೆಲ್ಲಿ ?”

ಇಂತು ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡುದೆಲ್ಲವನು—
 ನಸುವು ತಿಳಿವಿರದಿರುವ ಹಸು ಹಕ್ಕಿ ಮಿಗಗಳನು—
 ಉಸಿರಿಲ್ಲದಿಹ ಬಳ್ಳಿ-ಹಸಿರು-ಗಿಡ-ಮರಗಳನು—
 ನುಡಿಸುತ್ತಳುತಲೆದ ಕತೆಯನ್ನಂದು ಕೇಳಿದೆನು.

‘ಹುಚ್ಚು ಹೆಣ್ಣುಗಳವರು !’ ಎಂದು ಬಗೆದಂದೆ
 ‘ಹೆಚ್ಚು ಇದು ! ಎಲ್ಲ ಕವಿಕಲ್ಪನೆಯು !’ ಎಂದೆ;
 ‘ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಕವಿಗೆ ಹುಸಿಯ ಹೆಣೆಯುವುದೇ
 ‘ಬಲು ಕೆಲಸ !’ ಎಂದು ಬೀಳ್‌ಗಳೆದು ನಾ ನುಡಿದೆ.

ಅಂದೆನಗೆ ತಿಳಿಯದೆಯೆ ಬಾಯ್ಗೆ ಬಂದುದನೊರೆದೆ;
 ಇಂದು ಆ ಕತೆಯೆಲ್ಲ ಸರಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತಿದೆ.
 ಸಟಿಯಲ್ಲ ಕವಿಯುಸಿರು, ಹುಚ್ಚಲ್ಲ ಹುಡುಗಿಯರು,
 ದಿಟವನನುಭವಿಸದೆಯೆ ಅರಿತವರದಾರಿಹರು ?

‘ಮುಳುಗದೆಯೆ ನೀರ ನೆಲೆಯೊಳಗನರಿಯಲಿಕೆ—
 ‘ಬೆಳಕಳಿದ ಕಣ್ಣೆ ತಿಂಗಳನು ತಿಳಿಯಲಿಕೆ—
 ‘ಎಂತಾಗುವುದು ?’ ಎಂಬ ಕಂಡುಂಡ ಮಾತು
 ಇಂತೆನಗೆ ತಿಳಿದು ಮನದಾ ಮುಸುಕು ಹೋಯ್ತು.

ದೂರವಿಹ ನನ್ನ ನಿಯನೂರ ದಿಕ್ಕಿನ ಮುಗಿಲು
 ಎರಿ ನನ್ನಯ ಬಳಿಯ ಸಾರಿ ಬರೆ ಬಾನಿನೊಳು,
 ನನ್ನವುಗಳೆಂದು ನೇಹದ ನೆಟ್ಟ ನೋಟದಲ್ಲಿ
 ಮುಗಿಲ ನೋಡುತ್ತ ನಿಲುವೆ ಹಲವು ಹಾರಯಿಸುತ್ತಲಿ;
 ದೊರೆಯಿರುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಾರಿ
 ಬರುತಿರಲು, ಹರುಷದೊಳು ನವಿರುಗಳು ನಿಮಿರಿ
 ನನ್ನ ಸಂಟುಗಳೆಂದು ನೆನೆವೆನವುಗಳನು,
 ನನ್ನಾತನೊಸಗೆಯನು ಕೇಳಲೆಳಸುವೆನು.

ಮೆಲುಗಾಳಿಯೇ ಇರಲಿ, ಬಲುಗಾಳಿಯೇ ಇರಲಿ,
 ಗೆಳೆಯನಿಹ ಕಡೆಯಿಂದ ಸುಳಿದು ಬರೆ-ಮೋಹದಲ್ಲಿ
 ತಿಳಿಯುವೆನು ನಾ ತೀರ ಬಳಿಯಾಪ್ತನೆಂದದನು-
 ತಿಳುಹಿಸಲು ನನ್ನೆದೆಯ ಒಳಮಾತನೆಲ್ಲವನು
 ನಾಲಗೆಯು ಸಲಿಯುವುದು, ಮನವು ಕುಣಿಯುವುದು.
 ಕೇಳಲಾತನ ಕತೆಯ ಕಿವಿಯು ಕೋರುವುದು,
 ಹೀಗೆನ್ನ ನಾಡಿಸುವುದಾವುದದು ಹುಚ್ಚೋ...?
 ಆಗದಿರಲಿನಿಯನಲ್ಲಿರುವೆದೆಯ ನಚ್ಚೋ...?

ಇನಿಯನನು ನೋಡಿ ಸುಡಿಸಿದ ಮಂದಿಯೆಲ್ಲರನು
 ಮನೆಯವರೆ ಎಂದು ನಾ ಮನ್ನಿಸುವೆನವರನ್ನು
 ಮನದನ್ನ ನಾ ರೂಪುಗುಣದ ಬಣ್ಣನೆಯನ್ನು
 ನನಗೊರೆಯೆ ನನ್ನ ನಾನೇ ಮರೆತು ಕೇಳುವೆನು.
 ಎನಿತೊ ಜನರಿಲ್ಲವೇ ಮತ್ತೆ ನೆರೆಗಳೊಳು?
 ಎನಿಸುವರು ನನಗವರು ಬರಡುಬೊಂಬೆಯೊಲು;
 ಮಾತಿಲ್ಲದುವನೆಲ್ಲ ಮಾತನಾಡಿಸುವೆ,
 ಮಾತನಾಡುವರಲ್ಲಿ ಮೂಗುವಡೆದಿರುವೆ.

ಜಡವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಜೀವಿಗಳಂತೆ ಕಾಣಿಸುವ
ನಡೆನುಡಿವ ಜೀವಿಗಳ ಜಡಗಳಂತಾಗಿಸುವ
ಅಗಲಿಕೆಯೆ, ನಿನ್ನ ಗಲನಳೆಯುವವರಾರಿಹರು ?
ಬಗೆಯೊಲವೆ ನಿನ್ನ ನೆಲೆ ತಿಳಿದವರದಾರು ?

ಉಪ್ಪರಿಗೆ

ಗಝಲ್

೧

ಅವನಿಗಾಗಿಯೆ ಬವಣಿಯೊಂದುತ
ಎದೆಯ ಕುದಿಯೊಳು ಕಾಯುತ್ತ,
ಸವಿಯ ಕಾಣದೆ ಬಾಳಿನಲಿ ಬಿಸು-
ಸುಯಿಲ ಬೇಗೆಗೆ ಬೇಯುತ್ತ
ಸವೆಯುತಿಹೆ ನಾನಿಲ್ಲಿ....!
ಸವೆಯುತಿಹೆ ನಾನಿಲ್ಲಿ-ಕತ್ತಲು-
ಕವಿದ ಕಿರುಮನೆಯಲ್ಲಿ.

೨

ಇಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲು ಕವಿದ ಕಿರುಮನೆ-
ಯಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತರೆ,
ನಲ್ಲ ಬಂದೆನ್ನನ್ನು ತಾನೆ-
ಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಶೋಧಿಸಿದರೆ....!
ಹೊರಗೆ ಇರದಿರೆ ನಾನು....
ಹೊರಗೆ ಇರದಿರೆ ನಾನು-ಹಾಗೆಯೆ-
ಹೊರಟು ಬಿಡಬಹುದೇನು?!

೩

ನಾನು ಈ ತಾಣದೊಳು ಕುಳಿತುದು
ಜಾಣನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ,
ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಬಂದರೀ ಕರಿ-
ಗತ್ತಲೆಯು ಒತ್ತಾಗಿ,

೪

ಅವನ ಸಿರಿವೊಗವನ್ನು
ಅವನ ಸಿರಿವೊಗವನ್ನು-ಮರೆಯಿಸಿ-
ಸವಿಗೇಡಿಸದಿಹುದೇನು ?

೪

ಇಲ್ಲಿ ಬರಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ರೇನದು !
ನಲ್ಲ ಬಂದರೆ ಕಾಂಬೆನೇ !
ಬೆಲ್ಲದಂತಹ ಮೊದಲ ನೋಟವ
ಹುಲ್ಲನಾಗಿಸಿಕೊಂಬೆನೆ !
ಅದಕೆ ನೆಲೆಮನೆಗೆರಿ
ಅದಕೆ ನೆಲೆಮನೆಗೆರಿ-ಹೋಗುವೆ-
ತಿಂಗಳಂಗಳ ಸಾರಿ.

೫

ಹಗಲು ಇರುಳೂ ನಗುವ ಬೆಳಕದು
ಜಗಜಗಿಸುತ್ತಿಹುದಲ್ಲಿ,
ಬಿಗಿದು ಕಂಗಳ ಮುಗಿಸುವಾ ಕ-
ತ್ತಲೆಗೆ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲಲ್ಲಿ,
ಅಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಚೆನ್ನ
ಅಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಚೆನ್ನ-ಅವನೊಳೆ-
ನಿಲ್ಲಿಸುವೆನೀ ಕಣ್ಣ !

ನಿಲ್ಲಿಸುವೆನೀ ಕಣ್ಣ
ನಿಲ್ಲಿಸುವೆನೀ ಕಣ್ಣ-ನಾತಗೆ-
ಸಲ್ಲಿಸುವೆ ನನ್ನನ್ನ !

ನಾಚಿಕೆ

ಜೀವನಪುರಿ

೧

ಪಾಪಿ ನಾ, ತಿಳಿಗೇಡಿ ಅಂದು ಅರಿಯದೆ ಹೋದೆ,
ನಾಚಿಕೆಗೆ ಮೈಮಾರಿ ಮನದಳಲಿಗೀಡಾದೆ.
ಕೈಯ ಹಿಡಿವಾಗನಿಯ, ಕುಲದೋಷ ನಗೆಯಲ್ಲಿ
ಮೈಯ ಹಿಡಿದಲುಗಿ ಹೇಳಿದರು “ ನೋಡೇ ಇಲ್ಲಿ,
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಂದೆರೆದು ನಿನ್ನವನ ಮೊಗನೋಡು!”
ಎನ್ನುತಿರೆ ನಾಚಿಕೆಯು ಕಣ್ಣ ಮೂಡಿತು ಕುರುಡು;

ತಗ್ಗಿಸಿದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆತ್ತಗೊಡಲಿಲ್ಲ,
ಹಿಗ್ಗಿಸೂಟವನೆದೆಗೆ ಉಣ್ಣಗೊಡಲಿಲ್ಲ!

೨

ನಲ್ಲನಂದಾಡಿದೊಂದೇ ಒಂದು ಮಾತಿನಾ—
ಮೆಲ್ಲುಲಿಯ ಸವಿಯೆನಿತು..! ‘ಕನಸಿನೊಳಗಿದ್ದು ನಾ
ವೀಣೆಯಿಂಚರ ಕೇಳುತ್ತಿರುವೆನೇನೋ..!’ ಎಂದೆ,
ಗೋಣತ್ತಿ ನೋಡಬೇಕೆನುತೊಮ್ಮೆ ಹವಣಿಸಿದೆ;
‘ಗೋಣತ್ತಿ ನಾನೀಗ ನೋಡಿದರೆ ನೆರೆದವರು
‘ನಾಣಿಲಿಯು ಇವಳೆಂದು ನಗರೆ..!’ ಎನ್ನುತ ಬಗಿದೆ.

ತಗ್ಗಿಸಿದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ,
ಹಿಗ್ಗಿನಾ ನೋಟವನು ನೋಡಲೇ ಇಲ್ಲ!

೧೧

ಖೋಡಿ, ನಾಚಿಕೆಯೆ, ಕಿಡುಗೇಡಿಯೆನುತಿರುವೆ ನೀ ?
ಮಾಡಿದೆಯಲಾ ಬರಿದೆ ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಹಾನಿ !
ಅಂದು ನೀ ನಡುವೆ ಬರದಿದ್ದರಾತನನೊಂದೆ
ಒಂದು ಸಲ ನೋಡಿ ಕೃತಕೃತ್ಯಳಾಗುತ್ತಲಿದ್ದೆ;
ನಿನ್ನ ಜೊತೆಯನು ನೀಡದಿದ್ದರೆನಗೊಬ್ಬಳಿಗೆ
ತನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತೇ ವಿಧಿಗೆ !

ತಗ್ಗಿಸಿದ ತಲೆಯ ನೀನೆತ್ತಗೊಡಲಿಲ್ಲ,
ಹಿಗ್ಗಿನಾ ನೋಟವನು ನೋಡಗೊಡಲಿಲ್ಲ !

* * * * *

ಎಸು ಜನ್ಮದ ಹಗೆಯೆ ನಾಚಿಕೆಯೆ ನೀ ನನಗೆ ?
ವಾಸಲನ್ನವ ಕಸಿದು ಬಿಸುಡಿದೆ, ಇದೆಂಥ ನಗೆ ?

ತೊಡಕು

ತೋಡಿ

ಚೆಲುವು ಹಿರಿಯದೋ!-ಹೃದಯ-
ದೊಲವು ಹಿರಿಯದೋ....!
ಚೆಲುವಿನಲಿಯೆ ಒಲವು ಇಹುದೋ!
ಒಲವಿನಲಿಯೆ ಚೆಲುವು ಇಹುದೋ!
ಚೆಲುವು ಹಿರಿಯದೋ!-ಹೃದಯ-
ದೊಲವು ಹಿರಿಯದೋ....!

೧

ಇನಿಯನಗಲ ನೆನಸಿ ನೆನಸಿ
ಮನೆಯಲಿರಲು ಬೇಸರೆನಿಸಿ
ದಣಿದ ಮನವ ತಣಿಸಲೆಣಿಸಿ
ಬನಕೆ ಹೋಗಲೆನುತ ನಡೆದೆ.

ತಳಿರಿನೊಳುಪ ಕಂಡು ಕುಣಿದೆ,
ಅಲರ ನಗೆಯ ನೋಡಿ ನಲಿದೆ,
ಚೆಲುವ ಬನದೊಳಲಿದೆ-ಉಲಿದೆ,
ಅಳಲ ಕೆಲವು ಗಳಿಗೆಯುಳಿದೆ.

ಇರಲು ಇಂತು ಏತಕೇನೊ....!
ಬರತು ಹೋಯ್ತು ಬಗೆಯ ನಲಿವು;
ಕೊರತೆಯೇನೊ ಬೆರೆತ ತೆರದಿ
ತೋರಿತಾಗ ಬನದ ಚೆಲುವು.

೧೩

ತಳೆರು ಕಣ್ಣು ಕುಣಿಸದಾಯ್ತು,
ಅಲರ ನಗೆಯು ತಣಿಸದಾಯ್ತು,
ಬನದ ಬೆಡಗದೆಲ್ಲಿ ಹೋಯ್ತು..!
ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ ಹಾಗೆ ಮರಳಿ.

ಚೆಲುವು ಹಿರಿಯದೋ!-ಹೃದಯ-
ದೊಲವು ಹಿರಿಯದೋ....!

೨

ಬಗೆದು ಬಗೆದು ಸಲ್ಲಸಗಲ
ದುಗುಡ ಮಿಗಲು-ಕಂಬನಿಗಳು
ಒಗೆಯುತ್ತಿರಲು-ಗಾನದಿಂದ
ಬಗೆಯು ಸೊಗಸಬಹುದೆ..? ಎಂದೆ.
ಕೊಳಲನೂದಿ ಅಳಲ ಮರೆತೆ,
ಉಲಿಯೆ ವೀಣೆಯದಕೆ ಬೆರತೆ,
ಮೆಲುವು ಬಲಿದ ರಾಗದೋರಿ
ಕಳೆದೆ ಕಾಲ ಸೊಗವ ಸಾರಿ;
ಇದ್ದುದಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಹೃದಯ
ಎದ್ದು ನಡೆಯಿತೆಲ್ಲಿಗೇನೊ!
ಬಿದ್ದುಹೋಯ್ತು ಗಾನದಲ್ಲಿ
ಇದ್ದ ಸೊಬಗದೇತಕೇನೊ!
ಕೊಳಲ ಸವಿಯೆ ತಿಳಿಯದಾಯ್ತು,
ವೀಣೆಯುಲುಹು ಕಾಣದಾಯ್ತು,
ಚೆಲುವ ರಾಗದಳೆಯೆ ಹೋಯ್ತು,
ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟೆ ಹಾಗೆ ಮರಳಿ.
ಚೆಲುವು ಹಿರಿಯದೋ!-ಹೃದಯ-
ದೊಲವು ಹಿರಿಯದೋ....

ಒಲವಿನಾಟ

ಎಂತಿರಲು ಬಹುದು ? ನನ್ನಾ ತನೆಂತಿರಬಹುದು.... ?

ಇಂದಿರಮ್ಮನ ಇನಿಯನಂತೆ ತಿಳಿಗಪ್ಪು-ಮೈ-
ಯಂದದರಳಿದ ಕಣ್ಣು, ತುಂಬುದಿಂಗಳ ಮೊಗದ
ತರುಣನಿರಬಹುದೋ.... ? ಇಲ್ಲದಿರೆ ಗೌರಮ್ಮನಾ
ಎರೆಯನಿಹನಲ್ಲವೇ ? ಆತನೊಲು ಕೆಂಗಣ್ಣಿ-
ನುರಿಮೊಗದ, ಬಿರಗಾಗಿಸುವ ವೇಷ-ಭೂಷಣದ
ಮರುಳನಿರಬಹುದೋ- ?

ರಾಧಾಂಬೆಯವನಂತೆ

ಎಳಸಾದ ಕಳೆಯುಳ್ಳ ಮೆಲುನಗೆಗೆ ಮನೆಯಾದ
ಜೆದುರನಿರಬಹುದೋ...., ಅಲ್ಲದೆ ಶಾರದೆಯ ಮನೆಯ
ಮನ್ನೆಯನ ತೆರದಿ ಮುದುಡಿದ ಮೆಯ್ಯ ನರೆದಲೆಯ
ಮುದಿಯನಾಗಿರ ಬಹುದೋ... ?

ಕಮಲಮ್ಮನವರ ಮಗ-

ನಂತೆ ಸೌಂದರ್ಯಸಾಗರನಿರಲು ಬಹುದೋ...., ಕಾ-
ಳಬ್ಬೆಯಣುಗನ ತೆರದಿ ಜೊಂಕು ಮೋರೆಯ ಜೊಳ್ಳು-
ಹೊಟ್ಟೆಯವನಿರಬಹುದೋ.... ?

ಸಿರಿವಂತರಂತೆ ಸಡ-

ಗರದುಡುಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳ ಧರಿಸಿರಲು ಬಹುದೋ...., ಇರ-
ದಿರೆ ಬಡವರಂದದಲಿ ಬರಿಮೆಯ್ಯ ಅರೆಬತ್ತ-
ಲೆಯನಿರಲು ಬಹುದೋ.. ?

ಎಂತಿದ್ದರೇನೆನಗೆ ?

ಎಂತಾದರೂ ಇರಲಿ, ಅವನೆನ್ನ ನನ್ನಿಯಾ
ನಲ್ಲನಲ್ಲವೆ? ನಲ್ಮೆಯೊಡೆಯನಲ್ಲವೆ? ಜಗದಿ
ಬೇಕಾದರಾ ಬೇವೆ ಮಾವಹುದು, ಬೇಡವಿರೆ
ಮಾವು ಬೇವೆನಿಸುವುದು; ಹೃದಯದೊಲವಿನದೊಂದು
ಅದುಭುತದ ಆಟವಿದು ! ಆರಾರಿಗೂ ಅರಿದು !

“ ಹೃದಯದೊಲವದು ಹೊರಗಣಾವಕಾರಣಗಳನು
ಹೊದ್ದಿ ಆಸರಿಸಿರದು, ಒಳಗಿರುವುದಾವುದೋ
ತಿಳಿಯದಂತಿರುವೆಳೆತ ಸೆಳೆದು ಬಿಗಿವುದು ಒಲವಿ-
ನೆದೆಗಳನು ” ಎಂದು ಕವಿಭವಭೂತಿ ಹೇಳಿರನೆ?

ಅವನ ಕತೆ

ಮಧ್ಯಮಾವತಿ

ಕೇಳಿದೆನು ನಾನೆನಿತೊ ನನ್ನವ-
ನೇಳಿಗೆಯ ಕತೆಯನ್ನ,
ಹೇಳಿದರು ಹಲಜನರು ನೋಡಿದ
ಕೇಳಿದಾ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನ;

೧

ಎಳೆಯ ಬಿಸಿಲಲಿ ತಳೆರ ಮೆಲುಪನು
ಸಲಿಸಿ ಸಮೆದೊಡಲಂತೆ-
ಅಲರಿಸರಳಿಕೆಯಾಯ್ದು ಬಲಿದಿಹ
ಕಳೆಯ ಕಣ್-ಮೊಗವಂತೆ-
ಚೆಲುವೆಯರ ಮನ ಸೆಳೆದು ಬಿಗಿಯುವ
ಚೆಲುವಿಕೆಯ ಬಲುಹವನದಂತೆ-
ಕೇಳಿದೆನು ನಾನೆನಿತೊ ನನ್ನವ-
ನೇಳಿಗೆಯ ಕತೆಯನ್ನ.

೨

ಆಡಿದರೆ ಸವಿಸುಡಿಯ ಜೇನಿನ
ಗೂಡಿಗೆಣೆಯಹುದಂತೆ-
ಹಾಡಿದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ ವಿಣೆಯ-
ನಾಡಿಸಿದ ತೆರನಂತೆ-

೧೭

ಕೂಡಿಸಿದ ಕವನಗಳು ಬಗೆಯೊಳು
ಮೂಡಿ ಮುಡಿದೂಗಿಸುವವಂತೆ-
ಕೇಳಿದೆನು ನಾನೆನಿತೊ ನನ್ನವ-
ನೇಳಿಗೆಯ ಕತೆಯನ್ನ.

೩

ಹರಳ ಬಿರುಸನು ಅರಳ ರಸದಲಿ
ಬೆರಸಿ ಬೆಸೆದೆಯಂತೆ-
ದುರುಳರಿಗೆ ಹಗೆ ಸರಳರಿಗೆ ನಗೆ-
ಯಿರುವ ಗರುವಿಕೆಯಂತೆ-
ಕರೆಕರೆದು ತಲೆಹೊರೆಯುತ್ತಿರು
ಸರಿಯದೈಸಿರಿಗರಸನಂತೆ-
ಕೇಳಿದೆನು ನಾನೆನಿತೊ ನನ್ನವ-
ನೇಳಿಗೆಯ ಕತೆಯನ್ನ.

೪

ಗೆಳೆತನಕೆ ತನ್ನನ್ನೆ ಮಾರುವ
ಭಲವು ಆತನದಂತೆ-
ಒಲುಮೆ-ಪಂಜರದೊಳಗೆ ಸುಲಭದಿ
ಸಿಲುಕುವಾ ಹುಲಿಯಂತೆ-
ಕೆಳೆಯೊಲುಮೆ ನನ್ನೊಳಗೆ ಕೊರತೆಯೆ ?
ಒಲಿಯದಿರುವನದೇತಕಂತೆ ?
ಕೇಳಿದೆನು ನಾನೆನಿತೊ ನನ್ನವ-
ನೇಳಿಗೆಯ ಕತೆಯನ್ನ.

ಆಗಿದ್ದರೆ...!

ಘನಾಸಿ

ಸತಿಯನಿತ್ತು ಸತಿಗೆ ಹತ್ತಿರದ ಜೊತೆಯಾಸತಿಗೆ
ಸತಿಯನಿತ್ತು ಬಳಿಯಾವುದಿಲ್ಲವಂತೆ !
ಕತೆಯ ಮಾತಿದು ! ಅಲ್ಲದಿರಲು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರೊಳು
ಅತಿ ದೂರದಂತರವಿದೇತಕಂತೆ ?

ಮಡದಿಯಲ್ಲದೆ ಅವನ ಮುಡಿಗಿ ನಾನಾಗಿದ್ದ -
ರೆಡೆಬಿಡದೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದೆ ಮುಡಿಯ ಮೇಲೆ,
ಮುಡಿಗಿ ಹೋಗಲಿ ಅಡಿಯ ತೊಡವದಾಗಿದ್ದರೂ
ಆಡಿಯೊಂದಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದೆನೇನು ಕೀಳೇ ?

ಕೊರಳ ಮಣಿಮಾಲೆಯಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರೆನಿತೊಳಿತೊ !
ಅರಸನೆದೆಯಪ್ಪಿನಾ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ.
ಕೊರಳಸರಬೀಡ ಕಿರುಬೆರಳಿನುಂಗುರವಿರಲು
ಕರವ ಬಿಟ್ಟಿರದೆ ಸುಖ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಚೆನ್ನ ನಡುವಿನೊಳಿಟ್ಟ ಚೆನ್ನದಳೆಯುಡುದಾರ
ಪುಣ್ಯವೆನಿತನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದೇನೋ !
ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಚೆನ್ನದಳೆಯನ್ನಾಗಿ
ಹಣ್ಣಿದ್ದರಾ ವಿಧಿಗೆ ಹಾನಿಯೇನೋ !

ತಂಬುಲವೆ ನಾನಾಗಿ ಜನಿಸಿದ್ದರಿನಿಯನಾ
ಜೆಂಬವಳದುಟಿ ಸೋಂಕಿ ನಲಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ,
ಹೆಂಬದುಕನೇಕೆ ಹಾಕಿತು ದೈವ ? ಇಸಿತೊಂದು
ಹಂಬಲಿಸಿ ಹಂಬಲಿಸಿ ಹಲುಬಲೆಂದೇ ?

ಸತಿಯನಿತು ಪತಿಗೆ ಹತ್ತಿರದ ಜೊತೆಯಾ ಸತಿಗೆ
ಪತಿಯನಿತು ಬಳಿ ಯಾವುದಿಲ್ಲವಂತೆ,
ಕತೆಯ ಮಾತಿದು ! ಅಲ್ಲದಿರಲು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರೊಳು
ಅತಿ ದೂರದಂತರವಿದೇತಕಂತೆ !

ನಿರೀಕ್ಷೆ

ಪೋಷಣ

೧

ಮೂರು ದಿನಗಳು ಚಾರಿದುವು, ಬರಿ-
ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಲಿರುವೆನು.
ಹಾರಯಿಕೆಯೆಂತಹದು ! ನನ್ನವ
ಬಾರನೇಕೆನುತಿರುವೆನು.
ಬರುವೆನೆನ್ನುವ ಓಲೆಯಿಲ್ಲವ-
ನರುಹಿದೊಸಗೆಗಳಿಲ್ಲ,
ಬರುವೆನೆನ್ನುತ ಬಗೆಯಿದೇನೋ
ಮೊರೆಯುತ್ತಿದೆ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.
ಎಂತಲೇ ದಿನವೆಲ್ಲಾ....
ಎಂತಲೇ ದಿನವೆಲ್ಲ ಹೀಗೆಯೆ
ನಿಂತು ನಿರುಕ್ತಿವೆನಲ್ಲಾ !

೨

ಸದ್ದನಾವುದ ಕೇಳಿದರೆ ಚು-
ಮ್ಮಿದ್ದ ಮೈಮನದಿಂದ
ಎದ್ದು ನೋಡುವೆ ಇನಿಯನೆಂದೇ
ಹೊದ್ದಿದಾತುರದಿಂದ.
ಆತನಲ್ಲದೆ ಇರಲು ಬಯಕೆಯು
ಬೀತು ಬಳಲಿಕೆಯಾಂತು,
ಕಾತರದಿ ಬಂದೊಳಗೆ ಬೀಳುವೆ-
ಕಾಯ್ದ ಸುಯ್ಯಲಿ-ಸೋತು.

೨೧

ಮತ್ತೆ ಆಶೆಯು ಕೂಗಿ
ಮತ್ತೆ ಆಶೆಯು ಕೂಗಿ ಕರೆಯಲು
ಒತ್ತಿ ಎಳುವೆ ಬೀಗಿ.

•

ದೂರ ಬರುತಿರಬಹುದು ನನ್ನಾ
ನೀರನೆಂಬ ವಿಚಾರದಿ,
ಏರಿ ನೆಲೆಮನೆ ಹುಬ್ಬಿನೊಳು ಕೈ-
ಯೂರಿ ನಿರುಕಿಪೆ ದೂರದಿ;
'ಎನಿದಿವಳಾರನ್ನು ನೋಡುವ-
ಳೆನಿದಾತುರ ?' ಎನ್ನುತ
ಆಡುವುದೆ ಜನ ?-ಎಂದು ಸುತ್ತಲು
ನೋಡುವೆನು ನಾನಂಜುತ
ಬರಲಿರುವನವನೆಂದು
ಬರಲಿರುವನೆಂಬಿ ಬಗೆಯ ಬರಿ-
ಮೊರೆತಕೇನೆನಲಿಂದು ?

* * *

ಮೂರು ದಿನಗಳು ಜಾರಿದುವು ಬರಿ-
ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಲಿರುವೆನು.
ಹಾರಯಿಕೆಯೆಂತಹದು ? ನಲ್ಲನು
ಬಾರನೇಕೆನುತಿರುವೆನು.

ಮನವನ್ನೇತರೊಳೊ
ಹೆಣೆದವನ ಮರೆಯಲಿಕೆ
ಹಣುಗಿಯೇ ಹಣುಗುವೆನು, ಆದರೇನು !

೪

ಕಿಡುಗೇಡಿ ತಂಗಾಳಿ-
ಯೊಡನೆ ಬಂದಾ ನೆನಹು
ಒಡಲ ಜುಮ್ಮೆನಿಸಿ ನವಿರೇರಿಸುವುದು.
ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಡಗೊಂಡು
ತಿಳಿಯದಂತೈತಂದು
ಕಳವಳವ ಕರುಳಿನೊಳಗೂರಿಸುವುದು.

೫

ತನ್ನವಳ ಜೊತೆಗೂಡಿ
ಹಾಡುತಿಹ ಹಕ್ಕಿಯುಲಿ
ತನ್ನ ಮಟ್ಟಕೆ ಸುಮ್ಮನಿರಬಾರದೆ?
ನನ್ನದೇನಿರಲು ಬಹು-
ದನ್ನೆಯವು ! ಅವನ ನೆನ-
ಪನ್ನು ಕಿವಿಗೊತ್ತಿ ಕಾಡುವುದು ಬರಿದೆ.

೬

ಸುಡಲಿ, ಬಂದಿತಿರ್ದೇಕೊ
ಜಡಿಯ ಮೋಡದ ಜಿನುಗು !
ಹಿಡಿದು ಬೆಸೆವುದು ಆತನಾಶೆಯೊಡನೆ,
ಇಡಿದ ಕತ್ತಲೆಯಿರುಳು
ಮಿಡುಕುತ್ತೊಬ್ಬಳಿ ಮಲಗಿ-
ದೆಡೆಗೆ ಕಳುಹುವುದವನ ಬಯಕೆಯನ್ನೇ.

೭

ಮುಳಿಸು ಹೆಮ್ಮೆಗಳಲ್ಲಿ
ಮಾಡಿದಾ ನಿರ್ಣಯವು
ಗಳಿಗೆಯರೆಗಳಿಗೆಯೂ ನಿಲ್ಲದಿಹುದು.
ನನಗಿರುವ ಆತುರವು
ಇನಿಯಗೇಕಿರದೆಂದು
ಜಿನ್ನುಗಿ ನನ್ನೆ ದೆಯುಸಿರ ಚೆಲ್ಲುತಿಹುದು.

೮

‘ಇನಿತೊಂದು ಹಲುಬಿ ಕಂ-
ಬನಿಯಿಡುವೆನವಗಾಗಿ
‘ನೆನಪಾದರೂ ಇಹುದೆ ನನ್ನದವಗೆ?’
ಎನುವ ಯೋಚನೆ ಬರಲು
ಮುನಿಸು ಮೊಗದೋರಿ ನಾ-
ನೆನುವೆ ‘ಇನಿತೇಕೆ ಮನದಳಲು ನನಗೆ?’

ಮಿಂಚಿನ ಮಾಟ

ಗಝಲ್

೧

ಕೂಗು ಕೂಗೇಲೆ ಕೋಗಿಲೆಯೆ ನೀ
ಗಳಪುತಿರು ಇರು ಅರಗಿಣಿ!
ಏಗಲೂ ನುಡಿ ಕೊಳಲೆ, ವೀಣೆಯೆ-
ರಾಗಿಸಲಿ ನಿನ್ನಾಧ್ವನಿ!
ನಿಮ್ಮ ಉಲುಹಿನೊಳೆಲ್ಲಾ....
ನಿಮ್ಮ ಉಲುಹಿನೊಳೆಲ್ಲ-ಕೇಳುವೆ
ನಮ್ಮವನ ಸವಿಸೊಲ್ಲಾ.

೨

ತುಂಬುದಿಂಗಳ ಬಿಂಬವೇ ನೀ
ಕಾಂಬೆಯೇಕೊಂದೇ ದಿನ?
ಅಂಬರದಿ ನಗುತಿದ್ದರಾಗದೆ-
ಇಂಬು ಬಿಡದೆಯೆ ದಿನದಿನ?
ನಗುವೊಗದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ....
ನಗುವೊಗದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ರಮಣನ
ನಗೆಯ ಬಗೆಯಿಹುದಲ್ಲಿ!

೩

ತನಿರಸವನೆಲ್ಲಿಂದ ತಂದಿರೆ
ಹಣ್ಣು-ಹಂಪಲವೇ?
ಇನಿದನೆಲ್ಲಿಂದೆಳೆದಿಹಿರಿ ಕೆನೆ-
ವಾಲೆ ಜೀಂಗೊಡವೇ?
ಬಲ್ಲೆ ನಾನಿದರಂದ....
ಬಲ್ಲೆ ನಾ ತಂದಿರುವಿರಿನಿಯನ
ಬಾಯ ತಂಬುಲದಿಂದ.

೪

ಮುಡಿದ ಮಾಲೆಯ ಮೆಲ್ಲಿತಾಗಿಹ
ಬೆಡಗಿನಲರಿನ ಸೋಂಕದು
ಒಡೆಯನವ್ವುಗೆ-ಸೊಗವ ಮನದೆದು-
ರಿಡುವ ಸಾಧನವಹುದಿದು;
ಆದರೇನಿದು ಎಲ್ಲಾ....
ಆದರೇನಿದು ಎಲ್ಲವೂ ಬಲು-
ಬೇಗ ಬಯಲಹುದಲ್ಲಾ !

೫

ಎಲ್ಲವಿವು ತೋರುವುವು ನನ್ನೆದು-
ರಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿನ ಮಾಟವ
ನಲ್ಲನೊಡನಿರೆ ಸವಿವೆನವರತ-
ಎಲ್ಲವೀ ಸೊಗಡೂಟವ
ಬರುವುದೆಂದಾ ಕಾಲ....
ಬರುವುದೆಂದೋ ಎಂದು ನೂಕುತ
ಲಿರುವೆ ದಿನಗಳನೆಲ್ಲ !

ಬೇಡವೆನಗಿನ್ನೇನು !

ಮಾಲಕಂಸ

ಒಡೆಯ ನಿನ್ನಾಶೆಯೊಳೆ ತೊಡಕಿ ನಾ ಮಿಡುಕುತ್ತಿರೆ
ಹಡೆದಮ್ಮ ಕೂಗಿದಳು: “ಹುಡುಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರೆ!”

ಜಡಭಾವದಿಂದ ಎಳೆದಿಡುತಲಡಿಗಳನು

ನಡೆದು ಅವಳೆಡೆಗೆ ಕೇಳಿದೆ: “ಕರೆದುದೇನು?”

ಕಿರುನಗೆಯ ನಗುತಮ್ಮ ಹೊರಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದು

“ನಿರುಕಿಸೆಲ್ಲವ ನಿನ್ನದಿರುವುದಿದು” ಎಂದೊರೆದು

ಹರಡಿರುವ ಒಡವೆಗಳನೆಲ್ಲ ತೋರಿದಳು,

ಬೆರತು ನಾ ನಿಂತೆ ಬೆರಳಿರಿಸಿ ಬಾಯಿಯೊಳು.

ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ ಹೊನ್ನ ಹೂ-ರವಿಕೆಗಳು!

ರನ್ನದೋಲೆಯು ಮುತ್ತು ಚಿನ್ನದಾಭರಣಗಳು!

ಕುಸುರು ಕುಸುರಿನ ಹವಳ ಬೆಸೆದ ಕಂಕಣವು!

ಹಸನು ಹೊಗರುಗುವ ಕಾಲ್‌ಕಡಗ ಪೈಜಣವು!

ಬಗೆಬಗೆಯ ಕಮ್ಮಿಣ್ಣೆ ಸೊಗಸೆನಿಪ ಪನ್ನೀರು!

ಮೃಗಸಾರ ಕರ್ಪೂರ ಅಗುರು-ಗಂಧದ ತಿಗುರು!

ಹಣ್ಣುಹಂಪಲವು ಸವಿಯನ್ನದಿಸುಗಳು!

ಕಣ್ಣಸೆಳೆಯುವ ಹಲವು ಬಣ್ಣದರಳುಗಳು!

ನೋಡಿದೆನಲ್ಲವನು, ನೋಡಿಯೇ ನೋಡಿದೆನು,

ಕೂಡಿಸಿದೆನದರಲಿಯೆ ನೀಡಿರುವ ನೋಟವನು.

‘ಎಲ್ಲವೂ ನನ್ನದಿದು’ ಎಂಬುದನು ನೆನೆದು
ಉಲ್ಲಸವು ಆಟವಾಡಿತು ಮನದಿ ಕುಣಿದು.

ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿಗೈತಂದು
ಕೊಂಡಾಡತೊಡಗಿದರು ನನ್ನ ದೈವವನಂದು.

ಕೊರೆಯುವೆದೊನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೇಗೊ ಮರೆಯಾಯ್ತು
ಗರುವಿಕೆಗೆ ಮೈ-ಮನವದಾಗ ಸರೆಯಾಯ್ತು.

ಉಡುಗೆಯುಡಬಯಸಿದೆನು, ತೊಡಿಗೆಯಿಡಬಯಸಿದೆನು,
ಮುಡಿಬಿಗಿದು ಬಿಡಗಿನೊಳು ಮುಡಿವೆನೆಂದೆನು ಅರಳು,

ತಂಪು ಬಾವನ್ನದಣ್ಣನು ಮೈಗೆ ತೀಡಿ
ಸೊಂಪಾಗಿರುವೆನೆಂದೆ ಸವಿಯುಣಿಸನೂಡಿ.

‘ಮುಂದೇನು? ಮುಂದೇನು?’ ಎಂದು ಯಾರೋ ಕೇಳಿ-
ದಂದ ಕಿವಿವರೆಗೈದಲೆದೆಯು ಜುಮ್ಮನು ತಾಳಿ

ತನುವೊಮ್ಮಿದೊಮ್ಮೆಯೇ ನವಿರಿಗೊಳಗಾಯ್ತು,
ಇನಿಯ ನಿನ್ನಯ ನೆನಹೆ ಮನತುಂಬಿ ಹೋಯ್ತು.

ಬಿಡುಬಿಡರಿತೆನು ನಿನ್ನ ಹುಡುಗಾಟವೆಲ್ಲವನು
ಹಡೆದಮ್ಮ ಹೇಳಿದಳು: ಒಡವೆಯಿವನೆಲ್ಲವನು

ನೀನೆ ನನಗಾಗಿಯೇ ಕಳುಹಿರುವೆಯಂತೆ!

ಏನು ಈ ಮೋಡಿಯಾಟವನೆಲ್ಲಿ ಕಲಿತೆ?

ತೊಡೆಯಲಿಕೆ ನೆನಹನಿನೊಡವೆಗಳ ಕಳುಹಿಸಿದೆ,
ಜಡಮತಿಯು ನಾನರಿವುಗೆಡುತವಕೆ ಬೆರಗಾದೆ.

ನಿನ್ನ ಮರಸುವ ಚಿನ್ನರನ್ನದೊಡಿಗೆಗಳು

ಮಣ್ಣುಗೂಡಲಿ ಹಾಳು ಬಣ್ಣದುದುಗೆಗಳು!

ಬೇಡವೆನಗಿನ್ನೇನು! ಬೇಡವೆನಗಿನ್ನೇನು!

ಓಡಿ ಬಾ ದೊರೆಯೆ, ನೀನೇ ಬೇಕು ನೀನು!

ಕೊರಗುತ್ತಿರುವೆದೆಗೆ ಬರೆ

ಸಾವೇರಿ

೧

ನೀಕೊಡುವುದೆಂದು ಮನೆ-
ಯಾಕೆಯಧಿಕಾರವನು ?
ಸಾಕಿದೇಕಾಕಿನಿಯ ಕಾಕುಬಾಳು !
ಹಾಕುತಿದೆ ಬರೆಯ ಮೊದ-
ಲೇ ಕೊರಗುತ್ತಿರುವೆದೆಗೆ
ಲೋಕದಾ ಜನರ ಬಡತನದ ಗೋಳು.

೨

ನಿರುಕಿಸಿದರೆತ್ತಲೂ
ತಿರಿವವರ ತಂಡಗಳು
ಕುರುಡ-ಕುಂಟರು, ಕರುಣಗೀತದವರು !
ಕೊರೆವ ಚಳಿ ಬಿರುಬಿಸಿಲಿ-
ನರಿವಿಲ್ಲದಲೆ-ಕೂಳು-
ಮೊರೆಯದಿದ್ದರು ದುಡಿವ ಜೀತದವರು !

೩

ಹಸಿವು ಹಸಿವೆಂಬುಲುಹು
ದೇಸೆಯ ಮುತ್ತಿದೆ, ಜನದ
ಬಸಿರ ಬೇಗೆಗೆ ಹಸಿರೆ ಬಾಡುತಿಹವು;
ಹಸುಳೆಗಳು ಹಡೆದವರ
ಗಸಣಿಗಳೆಯಲಿಕೆಂದು
ಮಸಣದಲಿಯೇ ವಸತಿ ಮಾಡುತಿಹವು !

೪

ನೋಡುತಿಹೆನೆಲ್ಲವನು
ನೀಡು-ನೋಟಗಳಿಂದೆ,
ಮಾಡುವೆನದೇನು . . ! ಬಿಸುಸುಯ್ಯದೊಂದೆ;
ನಿನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊನ್ನು ಹಣ
ನನ್ನ ದಾಗಿದ್ದರೂ
ಚೆನ್ನ ! ಬರಿಗೈ-ಬಡವಿಯಿರುವೆನಿಂದೆ.

೫

ಒಡೆಯ ನೀನೊಲಿದು ನಿ-
ನ್ನೊಡವೆಯೆಲ್ಲವ ನನ್ನ
ಒಡೆಯತನಕೊಪ್ಪಿಸಿ ಅದೆಂದು ಕೊಡುವೆ ?
ಕೊಡಲು ತಿರೆಯನೆ ತಿರುವ
ಬಡತನದ ಭೂತವನು
ಹೊಡೆದು ಹಸಿವಿನ ಪಿಡುಗ ತೊಡೆದೆ ಬಿಡುವೆ !

ದೈನ್ಯದಾ ದನಿಯ ಕರುಣದ ಮೊರೆಯ ಕೂಗ
ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕೇಳದಂತಾಗಿಸುವೆನಾಗ.

ಹಾರಯ್ಕೆ

ಗಝಲ್

೧

ಕೆಳದಿಯರನೊಡಗೊಂಡು ಕೆಲೆಕೆಲೆ-

ದುಲಿದು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹಾರಿ,

ಇಳಿಯವರನಣಕಿಸುತ್ತೆ ಪಕ್ಕವ

ಕೆಳರಿ ಬಾನೆಡೆಗೇರಿ,

ತಳರುತಿಹೆ ನೀನೆಲ್ಲಿ? ಹಕ್ಕಿಯ-

ಕುಲದರಸೆ ಹೇಳಿಲ್ಲಿ!

ಗೆಳೆಯನೆಡೆ ದೊರೆಯುವುದೆ ನೀನಡೆ-

ದುಳಿವ ದಾರಿಯೊಳೆಲ್ಲಿ?

ದೊರೆತರಾತಗೆ ನೀನು....

ದೊರೆತರಾತಗೆ ನನ್ನ ಬಾಳಿನ

ಕೊರಗನರುಹುವೆಯೇನು?

೨

ಅಳತೆಯಿಲ್ಲದ-ಹೊಳೆವ-ಕೈಗಳ
ಕಳುಹಿ ವಿಶ್ವದೊಳೆಲ್ಲಾ
ಬೆಳಕುಬಣ್ಣವ ಬಳೆವ ತಾವರೆ-
ಗೆಳೆಯ ಲಾಲಿಸು ಸೊಲ್ಲಾ !

ನನ್ನ ಮನದಳಲನ್ನು ಬರೆದಾ
ಬಿನ್ನವತ್ತಳೆಯನ್ನು
ಜೆನ್ನನಿರುವಲಿ ಕಳುಹಲಿಹೆ, ನೆರ-
ವನ್ನು ನೀಡುವೆಯೇನು ?

ಒಂದೆ ಒಂದಾ ಕೈಯು
ಒಂದೆ ಕಿರುಗೈ ಕಳುಹಿ ಓಲೆಯು-
ನೊಂದಿಸಾತಗೆ ಜೀಯ !

೩

ಮುಮ್ಮಳೆಯ ಕಮ್ಮುಗಿಲ ಸಿಡಿಲೇ
ಹೆಮ್ಮಗಳ ಮೊರೆಕೇಳಿ
ಒಮ್ಮೆ ಒಂದೇ ನಿಮಿಷ ಕೊಡುವರೆ
ನಿಮ್ಮ ಗುಡುಗನು ? ಹೇಳಿ !

ನಲ್ಲನೆಲ್ಲಿಹನೇನೊ ! ನನ್ನದು
ಮೆಲ್ಲುಲಿಯ ದನಿ ಕೇಳದು,
ಎಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲವಗೆ ಸುದ್ದಿಯ
ಸಲ್ಲಿಸಲೆ ಬೇಕಿರುವುದು,

ಗುಡುಗಿನಾ ಮೊಳಗಿದೆ
ಗುಡುಗಿ ಗರ್ಜಿಸಿ ನನ್ನ ನೆನಹನು
ಕೊಡುವೆನಾತನಿಗಿದೆ.

೪

ಗಗನದೊಳು ತೇಲಾಡುತ್ತಾಡುತ್ತ
 ನಗುವ ಚುಕ್ಕಿಯ ಬಳಗವೆ,
 ಸೊಗಸು ನಿಮ್ಮದು ಬದುಕು ನೀವೀ
 ಜಗದ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲವೇ?
 ಮಿಣುಕುನೋಟದೊಳಿನನೆಲ್ಲವ-
 ನಿಣುಕುತಿಹ ಧ್ರುವತಾರೆಯೆ,
 ಕ್ಷಣವೆ ನಿನ್ನಯ ಕಣ್ಣು ಬಲುಹನು
 ನನಗೆ ನೀಡುಪಕಾರಿಯೆ!
 ಅವನನೊಮ್ಮೆಯೆ ನೋಡಿ....
 ಅವನ ನೋಡುತ್ತ ನಲಿದು ಹಾಡುವೆ
 ಕವನ ನಿನ್ನದು ಮಾಡಿ.

೫

ಬೇಸಗೆಯ ಬಿರುಗಾಳಿ, ನಿನ್ನದಿ-
 ದೇಸು ನಡಿಗೆಯ ವೇಗ?
 ತಾಸುಹೊತ್ತಿರವದನು ಕೊಟ್ಟರೆ
 ಗಾಸಿ ನಿನಗೇನೀಗ?
 ನಿನ್ನ ತೆರದೊಳೆ ನೀರು-ನೆಲ-ಮುಗಿ-
 ಲೆನ್ನದೆಯೆ ನಾ ಹಾರಿ,
 ಚೆನ್ನನಿರುವಲಿ ತೆರಳುವೆನು, ಆ-
 ನನ್ನಿ ಕಾರನ ಸೇರಿ
 ಬೆರೆಯುವೆನು ನಾನಾಗ....
 ಬೆರೆಯುವೆನು ನಾನಾಗ ಪಡೆವುದು
 ಮರಳಿ ನಿನ್ನಯ ವೇಗ.

ಯಾವ ದಾರಿಯೋ !

ನಾಡನಾಮಕ್ರಿಯಾ

೧

ಯಾವ ದಾರಿಯೋ ಕಾಣೆ ನನ್ನಯ
ದೇವನಿರುವೆಡೆ ಸಾರಲು !

ಭಾವಿಸುತ ಬಾಯ್ಬರೆದು ಕುಳಿತರೆ
ಸಾವೆ ಸರಿ ! ಎಂಬಾ ವಿಚಾರದಿ
ಜೀವದರಸನದೆಲ್ಲಿರುವನಾ
ತಾವನರಸುತ ತೆರಳಲಿರುವೆ;

ಯಾವ ದಾರಿಯೋ ಕಾಣೆ ನನ್ನಯ
ದೇವನಿರುವೆಡೆ ಸಾರಲು.

೨

ದೇಶವಲೆದವನೆಂದು ನಾ ಸಂ-
ನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬನನಿಂದು

ಹಾರಯಿಸಿ ಕೇಳಿದರೆ ಆತನು
ತೋರಿಸುತ ತೆಂಕಣವ ಬೆರಳಲಿ:
' ಸಾರು ಈ ದಾರಿಯೊಳು ನಿನ್ನವ-
ನೂರ ಸೇರುವೆ ನೇರ ' ಎಂದನು.

ಯಾವ ದಾರಿಯೋ ಕಾಣೆ ನನ್ನಯ
ದೇವನಿರುವೆಡೆ ಸಾರಲು !

೩೪

೩

ಕೇಳಿದರೆ ಯಾಜಿಗಳನಾಗಲೆ

ಹೇಳಿದರು ಬಲಿ ಕೊಡುತಲೆ:

“ ಬೇಳುಮರಗಳ ಸಾಲುದಾರಿಯ
ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲಿಯೆ? ಹಾಗೆ ಹೋದರೆ
ನಾಳೆಯೇ ನೋಡುವೆಯೆ ನಿನ್ನ -
ನ್ನಾಳುವವನಾಳಿಯನು ” ಎಂದರು.

ಯಾವ ದಾರಿಯೊ ಕಾಣೆ ನನ್ನಯ
ದೇವನಿರುವೆಡೆ ಸಾರಲು !

೪

ಯೋಗಿರಾಜಯ್ಯನಿಗೆ ನಾ ತಲೆ-
ಬಾಗಿ ವಿನಯದಿ ಕೇಳಿದೆ.

ಮುಗಿದ ಕಂಗಳನಗಲಿಸದೆ, ತುಟಿ-
ಬಿಗಿದ ಬಾಯನು ಬಿಚ್ಚದೆಯೆ, ಕೈ-
ಮುಗಿಲ ಕಡೆ ನೀಡಿದನು; ತಿಳಿಯದೆ
ವಿಗಡತನವದು ನಗುತ ಮರಳಿದೆ.

ಯಾವದಾರಿಯೊ ಕಾಣೆ ನನ್ನಯ
ದೇವನಿರುವೆಡೆ ಸಾರಲು !

೫

ಭಾಗವತದಾ ದಾಸರಲ್ಲಿಗೆ
ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ.

‘ ವಿಟ್ಟಲನ ಗುಡಿಯೆದುರ ಬೀದಿಯೊ-
‘ ಳಿಟ್ಟು ಅಡಿಯನು ಮುಂದೆ ಸಾಗಲು

‘ ನೆಟ್ಟನೆಯದಾ ಬಟ್ಟೆ, ಸೇರುವೆ
‘ ತಟ್ಟನೆಯೆ ನಿನ್ನವನ ’ ನೆಂದರು.
ಯಾವದಾರಿಯೊ ಕಾಣೆ ನನ್ನಯ
ದೇವನಿರುವೆಡೆ ಸಾರಲು !

೩

ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳೆನಿಸಿ ಕೊಂಬರ
ಹೊದ್ದಿ ಹಾದಿಯ ಕೇಳಿದೆ;
ಇದ್ದ ಊರನ್ನುಳಿದು ಬೇರೆಯ
ಸುದ್ದಿಯನೆ ನಾವರಿಯೆವೆಂದರು;
ಮೊದ್ದುತನವೇನೆಯ್ದ ಬೇಕವ-
ನಿದ್ದೆಡೆಯ ನಾನೆಂಬುದಿದುವೇ !
ಯಾವದಾರಿಯೊ ಕಾಣೆ ನನ್ನಯ
ದೇವನಿರುವೆಡೆ ಸಾರಲು !

೪

ಜೋಯಿಸರ ಕೇಳಿದೆನು ಬಗೆಬಗೆ-
ಕಾಯಕಿಗಳನು ಕೇಳಿದೆ.
ಬೇರೆ ಬೇರೊಂದೊಂದು ದಾರಿಯ
ತೋರಿಸಿದರೊಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ಎನೆ
ಗಾರುಗೊಂಡಿತು ಮನವು; ಯಾವುದು
ತೋರದೆಯೆ ತೊಳಲುತ್ತಲಿಹೆನು.
ಯಾವದಾರಿಯೊ ಕಾಣೆ ನನ್ನಯ
ದೇವನಿರುವೆಡೆ ಸಾರಲು !

ಎಲ್ಲರೂ ಅರಿತಿರಲು ಬಹುದೇ
ನಲ್ಲನೆಡೆಯನು....! ಅಲ್ಲದೆ-

ಎಲ್ಲರೂ ಬಳಸಿರಲು ಬಹುದೇ-
ಸುಳ್ಳನೇ ಬರಿ..! ತಿಳಿಯದೊಂದೂ,
ನಲ್ಲನೊಡನಿದ್ದೆನ್ನ ನೆನಹದೆ
ಟೊಳ್ಳು ಕನಸಾಗಿರಲು ಬಹುದೇ..!

ಯಾವ ದಾರಿಯೊ ಕಾಣೆ ನನ್ನಯ
ದೇವನಿರುವೆಡೆ ಸಾರಲು !

ಉನ್ನಾದಿನಿ

ವಸಂತ

೧

ಬಂದೆ ಬರುವನಂತೆ ಆತ
ಬಂದೆ ಬರುವನಂತೆ !
ಜೆಂದದೊಸಗೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ
ನವಿರ ಹೊರೆಯನಾಂತೆ!
ನಿಂದೆ ಮರುಳೆಯಂತೆ. . . .
ನಿಂದೆ ಮರುಳೆಯಂತೆ, ನೆರೆಯೆ
ಮೈಮರೆವಿನ ಸಂತೆ.

೨

ಇನಿಯ ಬರುವ ಮೊದಲೆ ನನ್ನ
ಮನೆಯನೆಂತು ಮಿನುಗಿಸುವೆ?
ಮನಸು ಮೆಚ್ಚಿ ತಕ್ಕಿಪಂತೆ
ತನುವನೆಂತು ತೊಳಗಿಸುವೆ?
ಬರಲು ನಿಲುವೆನೆಂತು. . . .?
ಬರಲು ನಿಲುವೆನೆಂತು? ಅವನ
ಕರೆದು ನುಡಿವೆನೆಂತು?

೩

ಆತನನೆಂತಾದರಿಸಲಿ?
ಆಸನವಾವುದರಿಸಲಿ?
ಪ್ರೀತಿ ಯಾವ ರಸದೊಳೇನೊ!
ಪಾಕವನಾವುದ ತರಿಸಲಿ?

೪೨

ತಿಳಿಯಲೊಲ್ಲದೊಂದು . . . !
ತಿಳಿಯಲೊಲ್ಲದೊಂದು, ಅವನ
ತಣಿಸುವ ತೆರನಿಂದು !

೪

ತಣಿಸುವ ತೆರನೊಂದರಿಯದೆ,
ತಿಳಿದ ಜನರೊಳಾರಯ್ಯದೆ,
ಇನಿಯನ ನೋಡಲಿಕೆ ಬರಿದೆ
ಹಲುಬಿದೆ; ಬಲು ಹುಚ್ಚಿಯಾದೆ;
ನೋಡುವೆನವನನ್ನು . . . !
ನೋಡುವೆನವನನ್ನು, ಆಗ
ಮಾಡಲಿ ನಾನೇನು ?

೫

ಮಾಡದಲಾವಾವುದನೂ
ಮೋಡಿವಡೆದ ತೆರದಿ ನಾನು
ನೋಡುತ್ತಲಾತನನೆ ನಿಂತು,
ಬೇಡಿಕೊಳುವೆ ನಯದೊಳಿಂತು:
“ನೋಡು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಿ . . . !
“ನೋಡು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಿ, ದೊರೆಯೆ
ನಾನಿರುವೆನು ಹುಚ್ಚಿ !”

೬

“ನಿನ್ನ ಕಾಂಬ ಉನ್ನಾದದಿ
ಇನ್ನಾ ವುದನರಿಯದವಳು,
“ನಾಣು ಜಾಣು ರೀತಿ ನೀತಿ
ಮಾನಾದರ ಕಾಣದವಳು,

“ ನೀನೆ ಹೇಳು ನಲ್ಲಾ !

“ ನೀನೆ ಹೇಳು ನಲ್ಲ, ಮಾಡ-
ಲೇನು ನಾನದೆಲ್ಲಾ ! ”

೭

ಬಿನ್ನವಿಸಲು ನನ್ನೀ ಕತೆ
ಉನ್ನಾದಿನಿಯವಳೆನ್ನುತೆ
ಜೆನ್ನ ಮರಳಿ ತೆರಳುವನೇ-
ನನ್ನೊಳು ಕೀಳ್ಗಣ್ಣಿರಿಸುತೆ ?
ಅಹುದೆ ತೆರಳಬಹುದೇ ?
ಅಹುದೆ ತೆರಳಬಹುದೆ ? ಅವಗೆ
ನನ್ನಿರವಿದು ಅರಿದೇ ?

೮

ನನ್ನಿರವಿದು ತಿಳಿಯದೇನು ?
ಮನ್ನೆಯನವ ಮರುಳನೇನು ?
ನನ್ನಿಯು ತನಗಾಗಿ ಈಕೆ
ಉನ್ನಾದಿನಿಯಾದಳೆನ್ನುತೆ
ಕರೆವ ಕರುಣೆಯಿಂದೆ
ಕರೆವ ಕರುಣೆಯಿಂದೆ, ನನ್ನ-
ನಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುಂದೆ.
ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುಂದೆ, ಒಡನೆ
ಬೆರೆವ ಸಲುಮೆಯಿಂದೆ.

ನನ್ನ ಹಾಡು

ಭೈರವಿ

೧

‘ಬರಿಯೆ ಬಿಸುಸುಯಿಲಿಂದಲೀ ಹಗ-
ಲಿರುಳ ಕಳೆಯುವುದೇನು—
ಸರಿಯೆ!’ ಎನುತೇನೇನೊ ಹಾಡುತ್ತ-
ಲಿರುವೆನೇಗಲು ನಾನು.

ನನ್ನ ಹಾಡುಗಳೆಲ್ಲವಿವು ಮನ-
ದನ್ನ ನಿನಗಾಗಿರುವುವು;
ನನ್ನ ಹಾಡಿನ ವರ್ಣ-ವರ್ಣವು
ನಿನ್ನನೇ ಕುರಿತಿರುವುವು;

ನಿನ್ನ ನೆನಹನೆ ಮೊರೆವುವು...!
ನಿನ್ನ ನೆನಹನೆ ಮೊರೆವುವೆಲ್ಲವು
ನಿನ್ನ ಕರೆಯುತ್ತಲಿರುವುವು.

೨

ಹಾಡ ಕೇಳುತ ಜನಗಳೆಲ್ಲರು
 ಬೋಡಿಗಳೆಯುತೆ ನನ್ನ
 ಏಡಿಸುತ ನಗೆಯಾಡುತ್ತಿರುವುದ
 ನೋಡುತ್ತಿರುವೆನು ಚೆನ್ನ !
 “ಎನು ಹಾಡಿನ ರಾಗ ! ಅಳುವಿನ
 ತಾನಗಳೆ ತುಂಬಿರುವುವು !”
 “ಎನು ಮಾತಿನ ರೀತಿ ! ಬರಿ ತಿ-
 ಲ್ಲಾಣವೋ ಎಂದೆನಿಪುವು !”
 ಎಂಬವರ ನುಡಿ ಕೇಳಿ
 ಎಂಬವರ ನುಡಿ ಕೇಳಿ ‘ಅಯ್ಯೋ !’
 ಎಂಬೆ ಮರುಕವ ತಾಳಿ.

೩

ಬಾಳು ನನ್ನದು ಅಳಲ ಹೊಳೆಯೊಳೆ
 ತೇಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಲಿರುವುದು.
 ಹೇಳುವೀ ಹಾಡೊಳಗೆ ಬೇರೆಯ
 ಭಾವವೆಂತದು ಬರುವುದು ?
 ಹಾಡು ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕೇ
 ಮೂಡಿಕೊಂಡಿರದೇನು ?
 ನೋಡಿರದ ವಸ್ತುವನು ಚಿತ್ರದಿ
 ಕೂಡಿಸಲು ಬಹುದೇನು ?
 ಏನೆ ಜನವೆನಲೀಗ
 ಏನೆ ಜನವೆನಲೀಗ ಹಾಡುವೆ
 ನಾನು ನನ್ನಯ ರಾಗ !

೪

ಉರಿವ ಬೇಗೆಗೆ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡವ-
ನೊರಲುವಾ ನುಡಿಯರ್ಥವು
ಹೊರಗೆ ನಿಂತವಗಾಗುವುದೆ ಅವ-
ನರಿಯೆನೆಂಬುದು ವ್ಯರ್ಥವು
ಇರುಳು ಹಗಲಿನ ಸಿರಿಯ ಬಣ್ಣಿಸೆ
ಕುರುಡನರಿಯುವನೇನು !
ಇರುಹು•ತಿಳಿಯದೆ ನನ್ನ ಹಾಡನು
ಜರಿದರಾಗುವುದೇನು !
ಬರಿಯೆ ತರನನವೆಂದು
ಬರಿಯೆ ತರನನವೆಂದು ಬಗೆವರ
ಮರುಳಿಗೇನೆನಲಿಂದು !

ಹೂವಡಿಗಿತ್ತಿ

ನಾಡನಾಮುಕ್ತಿಯಾ

ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾನ್ ಹೂವ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ !

೧

ಸಂಪಗೆಯ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ

ಸೊಂಪು ಸೇವಂತಿಗೆಯ

ಕಂಪೊಗೆವ ಜಾಜಿಯನು ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ !

ಕೆಂಪು-ಬಿಳಿ ತಾವರೆಯ

ಸುರಯಿ ಸುರಹೊನ್ನೆಗಳ

ಪೆಂಪುವಡೆದರಳುಗಳ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ !

ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾನ್ ಹೂವ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ !

೨

ಒಮ್ಮೆಯೇ ಮೂಸಿದರು

ಜುಮ್ಮುಜುಮ್ಮೆನುವುದೆದೆ,

ಕಮ್ಮನೆಯ ಹೂಗಳಿವು ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ !

ನಮ್ಮ ತೊಟೆಗರಣ್ಣ

ಹೆಮ್ಮೆಯಲಿ ಬೆಳೆಯಿಸಿದ

ಸೊಮ್ಮು ಈ ಅರಳುಗಳು, ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ !

ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾನ್ ಹೂವ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ !

೪೪

೩

ಬರಿಯೆ ಹೊರಬಣ್ಣದಲಿ
ಮಿರುಗಿ ಕಣ್ಣನು ಸೆಳೆವ
ಬರಡುಗಂಪಿನವಲ್ಲ, ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!
ಹುರುಳನೆಲ್ಲೆಡೆಯಲಿಯು
ಹರಡಿ ಮಂದಿಯ ಮನವ
ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವ ಅರಳು, ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!
ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ ಹೂವ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!

೪

ಬೆಳಗುಜಾವದಿ ಮೂಡಿ-
ದೆಳ ನೇಸರನು ನೋಡಿ
ನಲಿದು ಬಾಯ್ತೆರೆದರಳ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!
ಎಳೆಯ ನೇಸರು ಹೊನ್ನ
ಸೆಳೆಗದಿರ ಸೋಂಕಿಸಲು
ತಳೆದಿಹವು ಹೊಸಚೆಲುವ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!
ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ ಹೂವ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!

೫

ಅಳಿಯ ಬಳಗದ ಕಣ್ಣು -
ಗಳನು ತಪ್ಪಿಸಿ ತಂದೆ
ಗಳಿಲನೇ ನೀವೀಗ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!
ಅಳಿಯ ಬಳಗದ ಬಾಯ್ಗೆ
ಸಿಲುಕಿದರೆ ಈ ಅರಳಿ-
ನೆಳ ಎಸಳು ಸಹ ಸಿಗದು, ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!
ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ ಹೂವ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!

೧

ದೂರದೂರದಿ ನೋಡೆ
ತೋರದಿವುಗಳ ಸೊಬಗು
ಸೇರಿಸಲು ಮುಡಿಗಿವನು ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!
ಸೇರಿಸಲು ಮುಡಿಗಿವನು
ಮುನಿದಿರೆಯು ನಿಮ್ಮವನು
ಸಾರಿಬರುವನು ಬಳಿಗೆ, ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!
ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ ಹೂವ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!

೨

ಸುರಲೋಕದರಳುಗಳು
ಸರಿಯೆನಿಸವಿವುಗಳಿಗೆ,
ಗರತಿಯರು ನೆರೆದೀಗ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!
ಗರತಿಯರೆ ನೀವು ಮುಡಿ-
ಗಿರಿಸಿದರೆ ಈ ಅರಳ
ಸುರರನ್ನು ವಿಾರುವಿರಿ! ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!
ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ ಹೂವ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!

೩

ಮಡದಿಯರು ಮುಡಿಮುಡಿದು
ಬೆಡಗ ಬಳೆಯಿಸಿರೆಂದು
ಪಡುವೆನಾ ತವಕವನು ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!
ಮುಡಿಯದಿರೆ ಈ ಹೂವು
ಕೆಡುತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಾಡಿ
ಹುಡಿಗೂಡಿ ಹೋಗುವುವು; ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!
ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ ಹೂವ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ!

೯

ಬೆಡಗಿನರಳಿವು ಬರಿದೆ
ಹುಡಿಗೂಡಿದರೆ ನಾನು
ತಡೆಯೆನೆದೆ ಮಿಡುಕನ್ನು ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ !
ಒಡೆಯ ತೋಟಿಗರಣ್ಣ
ಒಲವಿನಲಿ ಕೊಟ್ಟರಳ
ಕೆಡಿಸುವುದು ಸರಿಯಹುದೆ? ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ !
ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ ಹೂವ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ !

೧೦

ಹುಡಿಯ ಕೂಡಿಸಿ ಹೂವ
ಕೆಡಿಸುವುದಕಿಂತಲೂ
ಕೊಡುವೆ ಹಾಗೆಯೆ ಮುಡಿದುಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ !
ಮುಡಿಯೆ ಅರಳನು ನಿಮ್ಮ
ಬೆಡಗನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲಿ
ಪಡೆವೆ ನಾ ನಲಿವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ !
ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ ಹೂವ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ !

೧೧

ಸಂಪಗೆಯ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ
ಸೊಂಪು ಸೇವಂತಿಗೆಯ
ಕಂಪೊಗೆವ ಜಾಜಿಯನು ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ !
ಕೆಂಪು-ಬಿಳಿ ತಾವರೆಯ
ಸುರಯಿ ಸುರಹೊನ್ನೆಗಳ
ಪೆಂಪುವಡೆದರಳುಗಳ ಮುಡಿಯಿರಮ್ಮಾ !
ಮುಡಿಯಿರಮ್ಮಾ ಬೆಡಗ ಪಡೆಯಿರಮ್ಮಾ !

೧೨

ಶಬರಿಯ ಬಾಳು

ಮುನ್ನುಡಿ

ರಾಮನನ್ನರಿತವರು ಶಬರಿಯನು ಅರಿತವರು,
ಮಾತು ಶಬರಿಯದಲ್ಲ, ಬಗೆವೊನಲಿದಾಕೆಯದು.

ಶಬರಿಯ ಬಾಳು

೧. ಬೀಡ ಬಳಿಯೊಳು ಕುಳಿತು:-

“ಒಬ್ಬಳೇ ಒಬ್ಬಳೇ ಕಗ್ಗಾಡಿನೊಳಗಿರುವೆ,
ನನ್ನ ಹುಟ್ಟನು ತಿಳಿಯೆ, ಬಳೆದ ಬಗೆಯನ್ನರಿಯೆ,
ನಾನಾರು..? ಬಂದೆನೆಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿ..? ಎತಕ್ಕ..?
ಹಕ್ಕಿ-ಮಿಗಗಳನೆಲ್ಲ ತಾಯಿಗಳು ಪಡೆಯುವುವು,
ನನ್ನ ಪಡೆದವರಾರು..? ಎಲ್ಲವಾ ತಾಯಿಗಳು
ತಮ್ಮತಮ್ಮೆಳೆಯ ಹಿಳ್ಳೆಗಳನ್ನು ಮರಿಗಳನು
ಒಲವಿನಲಿ ಮುತ್ತಿಟ್ಟು, ಮೈಮೂಸಿ ಗುಟುಕಿತ್ತು,
ಮೊಲೆಯುಣಿಸಿ ಚಳಿಗಾಳಿಗಳ ತವಿಸಿ ಸಂತವಿಸಿ,
ಬಳೆಯಿಸುವುದನು ನಾನು ದಿನದಿನವು ನೋಡುವೆನು;
ಎಳೆಯತನದಿಂದೆನ್ನ ನೊಲಿದು ಸಲಹಿದರಾರು..? ೧೦
ಬಳೆದುದೊಡ್ಡ ವಳಾದುದೆಂತು..? ತಿಳಿಯದಲಿಹೆನು.
ಹಸಿವಾಗೆ ಹೊಸಹಣ್ಣಿನಲಿ-ಬಾಯಾರಿರಲು
ಹೊಳೆಯ ತಿಳಿನೀರ ಕುಡಿಯಲು ತಿಳಿಯಿತೆಂತೆನಗೆ..?
ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಿಂಡನ್ನು-ಕೋತಿಗಳ ಬಳಗವನು-
ಮಿಗದ ಚಂಗುಳಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನದು ನಾನೆ
ಹಣ್ಣುಗಳ ತಿಂದು ನೀರ್ ಕುಡಿಯಲರಿತಿಹೆನೇನೋ..!”

“ಅಡವಿಮಿಗ. . ಮಂಗಳ-ಹಕ್ಕಿಗಳು ತಮ್ಮಂತಿರುವ
 ಒಡನಾಡಿಗಳ ಬೆರತು ಆಟಗಳನಾಡುವುವು;
 ಊಟವನು ಮಾಡುವುವು, ಕುಣಿದು ಕೆಲೆದಾಡುವುವು;
 ನನಗೆ. .! ನನ್ನಂತಿರುವ ಒಡನಾಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ; ೨೦
 ಆಡುವೆನದಾರೊಡನೆ? ಊಡುವೆನದಾರೊಡನೆ
 ಕೂಡಿ ಕೆಲೆದಾಡಿ ಮಾತಾಡುವೆನದಾರೊಡನೆ. .?
 ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಾಡುಗಳನೇ ಕೇಳಿ ಹಿಗ್ಗುವೆನು;
 ಕೋತಿಗಳ ಕುಣಿತದೊಡನೆಯೆ ಕುಣಿದು ತಣಿಯುವೆನು;
 ಮಿಗದ ಜಂಗುಳಿಯೊಡನೆ ನಗುತೆ ನೆಗೆದಾಡುವೆನು;
 ಇವರನೇ ನನ್ನ ಕೆಳೆಯರನಾಗಿ ತಿಳಿದಿಹೆನು.

ಕಾಡಿನೊಳಗಲೆದು ಓಡಾಡಿ ಬಳಲಿಕೆಯೊದವೆ
 ಬೀಡಿನಲಿ ಬಂದು ಬಳಲನು ಕಳೆದುಕೊಳಲೆಂದು
 ಕುಳಿತಿರುವೆ; ಇಲ್ಲದಿರೆ ಮಲಗಿರುವೆನೊಬ್ಬಳೇ;
 ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರಾವ ಸುಳಿದಾಟವೇ ಇರದು; ೨೦
 ಕಡಲಿನೊಳಗಲೆಯೆದ್ದು ಕುಣಿದಾಡುವಂತಾಗ
 ಒಡಲಲ್ಲಿ ಎಂತಹದೊ ಕುಣಿದಾಟ ನಡೆದಂತೆ
 ಎನಿಸುವುದು; ಬೆದರುವೆನು ‘ಇದು ಏನು’ ಎಂದೆನುತೆ.
 ಇರಲಿರಲು ನನ್ನೊಡಲ ಕುಣಿದಾಟದೊಡನೆಯೇ
 ಬೆರೆತು ಒಂದಾಗುವೆನು, ಹೊರಗನೇ ಮರೆಯುವೆನು;
 ಬಗೆಬಗೆಯ ನೋಟಗಳ ನನ್ನೆದುರು ನೋಡುವೆನು
 ಹಾಗೆಯೇ ನಾನಿರಲು ‘ನನ್ನ ನರಸುತ ನನ್ನ
 ಒಡನಾಡಿ ಯಾವನೋ ಬರಲಿರುವ’ ಎಂತೆಂಬ
 ಬಗೆಯೊಂದು ಹೊಳೆಯುವುದು; ಎದೆಯು ಜುಮ್ಮೆನ್ನುವುದು,
 ಮೈಯ ಸವಿರೇಳುವುದು, ಹಾರಿ ಬಿದ್ದೇಳುವೆನು; ೪೦
 ತೆರೆದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡುವೆನು;

ನೆರೆಯೊಳ್ಳೆನೂ ಇರದು; ಬೀಡ ಬಿಟ್ಟೀಳುವೆನು,
ಹೊರಹೊರಟು ಹುಬ್ಬುಗೈಯಲಿ ದೂರ ನೋಡುವೆನು;
ಸುಳಿವಾರದೂ ಸಿಕ್ಕದಿರಲಾಸೆಗುಂದುವೆನು.
ಕಳವಳದಿ ನಿಡುಸುಯಿದು ಮರಳಿ ಬೀಡನು ಸೇರಿ
ತಿಳಿಯದೇನೊಂದನೂ ಬಿದ್ದುಕೊಳ್ಳುವೆ ನಾನು.
ಎಗಲೂ ನನಗೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತಿರುವುದೇಕೊ..!
ಹೀಗೆಯೇ ಎನಿತು ದಿನ ಬದುಕ ನೂಕಲು ಬೇಕೊ..!

ನನ್ನವರು ಇನ್ನಾರು ಇಲ್ಲ! ನಾನಿದ ಬಲ್ಲೆ:
ಇನ್ನೊಂದನೇನ ಬಯಸದೆ ನನ್ನ ಕಾಡಿನಾ
ಒಡನಾಡಿಗಳ ಬೆರೆತು ನಲಿಯುತ್ತಿರಬೇಕೆನುವೆ;
ಹಿಗ್ಗಿನಲ್ಲಿಯೆ ಬದುಕ ಹಾರಿಬಿಡಬೇಕೆನುವೆ;
ಆದರೇನಿದು ಆಶೆ! ಮಿಂಚಿನಂದದಿ ಮೂಡಿ
ಆಗಾಗ ಕೆಟ್ಟ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಸುತ್ತೆ
ಇಲ್ಲದುದನಾವುದನೊ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರಿಸುತ್ತೆ
ಬಿಲ್ಲದಂತಹ ಬಾಳ ಬೇವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.
ಇರಬಹುದೆ ಯಾವನಾದರು ನನ್ನ ಒಡನಾಡಿ..!
ಅರಸುತ್ತಲಿ ಬರಬಹುದೆ ಆತ ನನ್ನೆಡೆಗೆ..!"

೫೦

೨. ದಾರಿಯನು ನಡೆಯುತ್ತಿರ:—

“ಎನಿತು ಸೊಗಸಿನದು ಇಂದಿನ ದಿನವು! ಹಗಲು ಬರೆ
ಬಿರುಮುಗುಳು ಅರಳುವೊಲು ಎಡೆಬಿಡದೆ ನನ್ನೆದೆಯು
ಅರಳುತ್ತಿದೆ; ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿವರೆಗು ಮೈಯ ನರ-
ವುಬ್ಬುತಿವೆ; ತುಂಬುದಿಂಗಳು ಮಿರುಗುವಿರುಳಲ್ಲಿ
ತೊರೆಯ ಸಿರಿಯನು ನೋಡೆ-ಸಂಜೆಯಾಗಸನೋಡೆ-
ತಳಿತ ಬನವನು ನೋಡೆ-ಅಲರ ಕಾವಣ ನೋಡೆ-

೬೦

ಎನಿಸುತ್ತಿಹ ಬಗೆಯನೆಲ್ಲವ ಬೆರಸಿದರು ಇದಕೆ
ಹೊಂದಿಕೆಯೆನಿಸದಹಹ ! ಇಂದಿನಂತಹ ದಿನವೆ
ಎಂದೆಂದು ಇದ್ದರದು ಅಂದವೆನಿತಾಗುವುದು. . ! ”

“ನಡುವಗಲು, ಬೇಸಗೆಯ ಸುಡುವಿಸಿಲು, ನಾಬೀಡಿ-
ನೆಡೆಯಲಿಯೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೆನಿಂದು, ಬಳಿಯನು ಸಾರಿ
ಬಂದರಿಬ್ಬರದಾರೊ ದಾರಿಗರು; ಕೇಳಿದರು: ೭೦

“ ಒಂದಿನಿತು ನೆಳಲಿನಾಸರೆ ದೊರೆವುದೇನಿಲ್ಲಿ? ”
ಬೆರಗುಗೊಂಡೆನು; ಆಗ ಮರುನುಡಿಯನಾಡಲಿಕೆ
ಬರಲೆ ಇಲ್ಲೆನಗೆ; ಅವರನು ನೋಡೆ ನನ್ನ ನೇ
ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೆನು ನಾನು; ಎನಿತು ನಿಟ್ಟಿಸಿದರೂ
ಸಾಕೆನವು ಕಣ್ಣುಗಳು;—ಎನಿತೊ ವೇಳೆಯನಂತೆ
ನೂಕಿದೆನು—ಬಳಿಕ ನಾ ನುಡಿಯಲಿಕೆ ಹವಣಿಸಿದೆ;
ಹೊರಡಲೊಲ್ಲದು ಮಾತು ನನ್ನ ಬಾಯಿಂದೊಂದು.
ಗಕ್ಕುನೇ ನಾನೆದ್ದೆ; ಅವರಲ್ಲಿ ನಸುಮುಂದೆ
ನಿಂದವನ ಕೈಹಿಡಿದೆ, ಬೀಡಿನೊಳು ಕರೆದೊಯ್ದೆ,
ಎಳದಳಿರ ಜಗುಲಿಯೊಳು ಕುಳ್ಳಿಸಿದೆ; ಹಿಂಬದಿಗೆ ೮೦
ನಿಂದವನು ಬಿಂಬಿಡಿದು ಬಂದ, ಬೀಡನು ಸೇರಿ
ತಳಿರ ಹಾಸಿಗೆಯ ಬಳಿ ನೆಲದಲಿಯೆ ತಾ ಕುಳಿತ;

“ ಚೆನ್ನರವರಿಬ್ಬರೂ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮದಿರಂತೆ!
ಬೀಡ ಮುಂದಣ ಮರದಲಿರುವ ಮಂಗಳಿಗೆ ಮರಿ
ಜೋಡಾಗಿ ಇರುವವಲೆ! ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿದುದಣ್ಣ,
ಬಳಿಕಿನದದುವೆ ತಮ್ಮ; ಅದರಂತೆಯೇ ಇವರು.
ತಳಿರ ಜಗುಲಿಯಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದಾತನೆ ಅಣ್ಣ,
ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತವ ತಮ್ಮ; ಚೆಲುವರವರಿಬ್ಬರೂ,

ಆದರಲಿಯು ಅಣ್ಣನನು ನೋಡಿ ನನ್ನೆದೆಯಲ್ಲಿ
ಮಿಂಚು ಹೊಳೆದಂತಾಯ್ತು, ನನ್ನ ದಿಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ೯೦
ಬೆಸೆದುಕೊಂಡನು ಆತನೇ ತನ್ನ ಮೈತುಂಬ;
ಇನ್ನಾವುದನು ನೋಡಲೊಲ್ಲದಾದುವು ಕಣ್ಣು.”

“ಕೆರೆಯ ನೀರಲಿ ನನ್ನ ಮೈನೆಳಲು ಮೂಡಿದುದ
ನಿರುಕಿಸುತ ಬಂದಿರುವೆ; ಇನಿತು ದಿನ ಈ ಬನದಿ
ನನ್ನಂತೆ ಇರುವವರನಾರನೂ ನೋಡಿಲ್ಲ!
ಇಂದೆನ್ನ ಬೀಡಿಗೈತಂದ ಅಣ್ಣನ ಮೈಯ
ಅಂದವದು ನನಗೆ ಸರಿಯೊಂದಿ ತೋರುತಲಿಹುದು;
ಕಣ್ಣೆಮೆಯ ಕದಲಿಸದೆ ಅಣ್ಣನನು ನೋಡಿದೆನು;
ನನ್ನಂತೆ ಕೈಕಾಲು, ನನ್ನ ಹಾಗೆಯೆ ಒಡಲು;
ಆದರೆಯು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರೊಳು ನಸುವೆ ಬಿಡುವಿಹುದು. ೧೦೦
ಅರಳಿರುವ ಕನ್ನೆದಲೆಯ ಕಳೆಯದವನ ಮೊಗ,
ನನ್ನ ಮೊಗವಂತಿಲ್ಲ; ತಾರೆಗಳ ತೊಳಗವನ
ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ನೆಲಸಿಹುದು, ನನಗದೇನೂ ಇರದು;
ನಗೆಯ ಮನೆ-ಮಾವಿನೆಳ ಚಿಗುರಿನೊಲು ಚೆಂದುಟಿಯು-
ಹೊಗರೊಗೆವ ಹಲ್ಲ ಸಾಲುಗಳು-ಮೇಲ್-ದುಟಿಯಲ್ಲಿ
ಮೊಗದೋರುತಿಹ ಕರಿಯ ನವಿರು-ಆತನಿಗಿಹವು.
ಇಲ್ಲವೆನಗಾವುದೂ: ಬೇಸಗೆಯ ಬೆಳಗಿನಾ
ಬಾನ ಬಣ್ಣದ ಬೆಡಗು ಆತನೊಡಲಿಗೆ ಇಹುದು;
ಹಾಗಿರುವುದೇನೆನಗೆ. .! ಎನಿತವನ ಮೈನುಣ್ಣು!
ಎನಿತು ಕುರುಳಿನ ಕರ್ಪು! ಎನಿತು ತೋಳಿನ ಬಿಣ್ಣು! ೧೧೦
ಕೈವಿಡಿದು ಬೀಡಿನೊಳಗುಯ್ದಾಗಿನಾ ಸೋಂಕು
ಎನಿತು ಸೊಗಸಿದ್ದಿತಹ! ಇನ್ನು ಬೇಕೆನ್ನಿ ಸಿತು.
ಸುಗ್ಗಿಯಲಿ ಹಾಡುತಿಹ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಇಂಚರವ

ಕುಗ್ಗಿಸಿಯೆ ಬಿಡುವುದಾತನದೊಂದೆ ಮೆಲುನುಡಿಯು;
ಹಣ್ಣುಗಳ ಬಯಕೆಯಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಹಸಿದಿರುವ ತೆರ
ಅಣ್ಣನಿನುಡಿಗಾಗಿ ನನ್ನ ಕಿವಿ ಹಸಿದಿಹವು;
ಇನ್ನು ಇನ್ನೂ ಆತನನ್ನು ನೋಡುವೆವೆಂದು
ಕಣ್ಣುಗಳು ಇದ್ದಲಿಯೆ ಇರಲೊಲ್ಲದಾಗಿಹವು.
ಅವನಾರು..? ಎಲ್ಲಿಯವ..? ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿಹನೇಕೆ..?

“ಕಿರಿಯನವ ಹಿರಿಯನನು ಕರೆಯುವನದೇನೆಂದು..? ೧೨೦
‘ಸಿರಿರಾಮ! ಸಿರಿರಾಮ!!’ ಮಾತೆನಿತು ಅಂದವಿದು!
ಮೇಯಲೆಂದೈದಿದಾ ತಾಯಿಗಳು ಬಳಿಗೆ ಬರೆ
ಮರಿಗಳವು ಹಿಗ್ಗಿ ನೆಗೆದಾಡುವುದ ನೋಡಿಹೆನು;
ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ಬಗೆಯಿಹುದೆಂದು; ಏತಕಿದು..?
ಸರಿ! ಅಹುದು! ಅವನೆನ್ನ ತಾಯಿಯೇ ಇರಬಹುದು!
ಅಲ್ಲದಿರೆ ಆಗಾಗ ‘ನನ್ನ ನರಸುತಲೊಬ್ಬ
ಒಡನಾಡಿ ಬರಲಿರುವ’ ಎಂದು ಹೊಳೆಯುವುದಲಾ!
ಅವನೆ ಇವನಿರಬಹುದೆ..? ಕನಸು ನನಸಾಗಿಹುದೆ..?
ಎನಾದರೂ ಇರಲಿ, ಇದುವರೆಗು ಕಾಣದುದ-
ನಿಂದು ನಾ ಕಂಡಿಹೆನು; ಕೈಗೆ ದೊರೆದೀಹಣ್ಣು ೧೨೦
ಎಂದೆಂದು ಅಗಲದೊಳು ಏನ ಮಾಡಲಿ ನಾನು..?

“ಬೀಡಿನಲ್ಲವರು ಬಳಲನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಹರು;
ಅವರ ಹಸಿವನು ತಣಿಸೆ ಸವಿಸವಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳನು
ತರಲಿಕೆಂದೀಗಿಲ್ಲಿ ಹೊರಟು ಬಂದಿಹ ನಾನು;
ಬಳಿಯೊಳೆಲ್ಲಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಚೆಲುವ ಹಣ್ಣುಗಳಿಲ್ಲ,
ಹೊಳೆಯಾಚೆ ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟವಿರುವುದಲೆ! ಮೇಲೇರೆ
ನಡುಬಿಟ್ಟದಲಿ ಹಣ್ಣು ಗಿಡಗಳೇ ತುಂಬಿಹವು;

ಕಡಿದು ಬಲು ಬೆಟ್ಟವದು ! ಏರಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ
 ದಾರಿಯೇ ಸರಿಯಿಲ್ಲ ! ಮುಳ್ಳು-ಕಲ್ಲುಗಳೇನು,
 ಹಳ್ಳ-ತೆವರುಗಳೇನು ! ಕೋತಿಗಳಿಗಾದೊಡೆಯು ೧೪೦
 ಏರಲಿಕೆ ಬಾರದದು; ಏನಿದ್ದರೂ ಇರಲಿ !
 ಹೊಳೆಯಿಸಿ ನಾನೀಗ ಹೋಗಿ ಬೆಟ್ಟವನ್ನೇರಿ
 ಚೆಲುಚೆಲುವ ತನಿವಣ್ಣುಗಳ ತಂದೆ ತೀರುವೆನು.”

೨. ನಡುಬೆಟ್ಟವನ್ನೇರಿ:—

“ಬೆಟ್ಟವನು ಹತ್ತಿಬರಲೆಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಯ್ತು. . !
 ಎಡವಿ ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ನನ್ನಡಿಯ ಬೆರಳೊಡೆದಿಹವು;
 ಕುತ್ತೂರೊಳು ನುಸುಳಿ ಬರುತಿರಲು ಮೊನೆಮುಳ್ಳುಗಳು
 ಕಿತ್ತುಬಿಟ್ಟಿವೆ ನನ್ನ ಮೈದೊವಲನಲ್ಲಲ್ಲಿ;
 ಒಂದೆಡೆಗೊ. . ದಾರಿ ಬಲು ಕಡಿದಿಸದು, ಬಲಗಡೆಗೆ
 ಬರಿಯೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಮೆಳೆಯ ಕೊಂಪೆಗಳು; ಎಡಗಡೆಗೆ
 ಆಳವಾಗಿಹ ಕೊಳ್ಳ, ಅರಿತರಿತು ಅಡಿಯಿಡುತ ೧೫೦
 ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ; ಒಂದು ಸಲ ಅಡಿಬುಡದ ಕಲ್ಲು ನನು
 ಅಲುಗೆ ತಪ್ಪಿತು ತೂಕ; ಉರುಳಿ ಬೀಳುತ್ತಲಿದ್ದೆ
 ಕೊಳ್ಳದಲಿ; ಅನಿತರೊಳೆ ಕೈಗೊಂದು ಮುಳ್ಳುಮೆಳೆ
 ದೊರೆಯಲದನೇ ಗಟ್ಟಿಬಿಗಿದು ಕೈಯಲಿ ಹಿಡಿದೆ;
 ಕೊಳ್ಳದಲಿ ಬೀಳುವವಳುಳಿದಿನಾದರು ಕೈಗೆ
 ಮುಳ್ಳುಗಳು ಮುರಿದು ನನು ನೋವದೇನೋ ಆಯ್ತು;
 ಏರಿಬಂದಾಯ್ತಲೇ ಬೆಟ್ಟವನು ! ಸರಿ ! ಈಗ—
 ಆರಿಸುವೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ತನಿವಣ್ಣುಗಳ ಬೇಗ. ”

“ಇದೊ ಇದೋ ! ಮಾಮರವು? ಕಿರುಬೆಟ್ಟದಂತಿಹುದು.
 ಅಡಿಯ ನೆಲದಲಿಯೆ ಹಣ್ಣೆಡೆಬಿಡದೆ ಬಿದ್ದಿಹವು; ೧೬೦

ಹುಡಿಗೂಡಿಹವು ಕೆಲವು ! ಕೊಳೆಯಲಾಗಿವೆ ಕೆಲವು !
ಹಕ್ಕಿ ತಿಂದುವು ಕೆಲವು ! ಬಿದ್ದ ಹಣ್ಣೆವು ಬೇಡ !
ತಲೆಯ ಸೆಳೆಗೊಂಬಿನೊಳು ತನಿವಣ್ಣು ತೂಗುತಿವೆ;
ಎಳಬಿಸಿಲ ಬಣ್ಣವನು ತಳೆದಂತೆ ತೋರುತಿವೆ.
ತರುವೆನವುಗಳನೀಗ ಸರಸರನೆ ಮರವೇರಿ !”

* * * * *

“ಇಲ್ಲಿಹುದು ಬೋರೆಮರ ! ಹಣ್ಣು ಹೊಳಪದು ಹಬ್ಬಿ
ಬೆಳಗಿನಾ ಮೂಡುವೆಟ್ಟದ ಕೋಡೊ ! ಎನಿಸುತಿದೆ;
ಕೊಯ್ಯೆನಿವುಗಳನೀಗ; ಅಯ್ಯೊ ಎನಿದು ಮರವು !
ಒಳ್ಳೆ ಹಣ್ಣುಳ ಜೊತೆಗೆ ಮುಳ್ಳನೂ ಪಡೆದಿಹುದು;
ಹಣ್ಣು ಹಿಡಿಯಲು ಹೋಗೆ ಮುಳ್ಳು ಕೈಕೊರೆಯುವುದು. ೧೭೦
ಇರಲಿ ! ಕೊರೆಯಲಿ ! ಹಣ್ಣು ದೊರೆತುವೆನಗಿದೆ ಸಾಕು !”

* * * * *

“ಇದೊ ! ಇಲ್ಲಿ ನೇರಿಳೆಯು ! ಅದೊ ಅಲ್ಲಿ ಪೇರಿಳೆಯು
ಹಣ್ಣುಗಳ ಹೊರೆಯಿಂದ ಹೊಂದಿಹವು ನೆಲದೆಡೆಯ;
ಹೆಚ್ಚೇನು ಬೇಡವಿವು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವೆ ಕೆಲವು !”

* * * * *

“ ಇನ್ನು ಸಾಕಲ್ಲವೇ ! ಹಿರಿದು ಹೊರೆಯಾಗುವುದು;
ಕಡಿದಾದ ದಾರಿಯಲಿ ನಡೆಯೆ ಜಡವಾಗುವುದು;
ಸಾಕಿನಿತು ! ಎಲ್ಲವನು ಸಲ್ಲಿಸುವೆನಾತನಿಗೆ;
ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತಿಹುದು; ಹಣ್ಣುಗಳಿವೆನೆಲ್ಲವನು
ಹೀಗೆಯೇ ಒಪ್ಪಿಸಲು ಚೆನ್ನ ಹುದೆ. . ! ಇವುಗಳಲಿ
ಕೆಲವು ಹುಳಿಯಿರಬಹುದು, ಕೆಲವು ಹುಳುಕಿರಬಹುದು, ೧೮೦
ಕೆಡುಕು ಕೆಲವಿರಬಹುದು, ಇದಕೇನ ಮಾಡುವುದು. . !

ಬೇರೆ ಮತ್ತಿದೆಯೇನು ! ಎಲ್ಲ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ
ಹಲ್ಲಿಂದ ನಸುನಸುವೆ ಕಚ್ಚಿ ಸವಿನೋಡುವೆನು !
ಒಳಿತಾದುವಿರಲವಗೆ, ಹುಳಿಕೆಡುಕು ಇರಲೆನಗೆ.”

* * * * *

“ಅಹಹ ! ಮಾವುಗಳೆಲ್ಲ ಜೀನ ಸೊನೆಯಂತಿಹವು,
ಬೋರೆಹಣ್ಣಿನ ಸವಿಯು ಬಾಯ ತಣಿಸದೆ ಬಿಡದು,
ಎಲ್ಲವೂ ಒಳ್ಳೆಯವೆ, ಜೊಳ್ಳು ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ !
ಸಲ್ಲಿಸುವೆನೆಲ್ಲವನ್ನವಗೆ ; ಉಳಿಯವು ನನಗೆ.. !
ಉಳಿಯದಿರಲದಕೇನು ! ಇಂದಿನೊಂದೇ ದಿನವು
ಒಡಲ ಹಸಿವಿನ ನೋವ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರೆನೇ ? ೧೯೦
ಹೊರಡುವೆನು ನಾನಿನ್ನು, ಹಗಲು ಮುಗಿಯಲಿಕಾಯ್ತು.”

೪. ಹೊಳೆಯಂಚಿನೊಳು ಕುಳಿತು:—

“ ಹೊರಟೆ ಹೋದನು ಆತ; ಇರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಎನುತ
ಎನಿತೊ ಹಂಬಲಿಸಿದೆನು ಎಣಿಕೆಗೇ ತರಲಿಲ್ಲ
ನನ್ನ ಹಂಬಲಿಕೆಯನು; ಹೊರಡಲಿಕೆ ಅನುಗೊಂಡ;
‘ ಇಂದೊಂದೆ ದಿನವಾದೊಡೆಯು ಇರಲು ಬಾರದೇ ? ’
ಎಂದು ನಾ ನುಡಿದ ಮರುಕದ ಮಾತಿಗವನೆಂದ:
‘ ಬಂದೆಬರುವೆನು ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ, ಸೊಗದಲಿರು ! ’
ಎಂದುದಕೆ ಮರುಮಾತ ನುಡಿಯಲಾರದೆ ನಿಂತೆ,
ಬಂದವರು ಬಂದವೊಲೆ ಹೊರಟು ನಡೆದರು ಹಾಗೆ.

“ ಹೊರಟೆರಲು ಹಿರಿಯಣ್ಣ ನಿರುಕ್ತಿಸಿದನಲೆ ನನ್ನ ! ೨೦೦
ಎನಿತಂದವದು ನೋಟ ! ಎದೆಯನಲುಗಾಡಿಸಿತು;
ನಿನ್ನೆಯಾ ದಿನವೆನಗೆ ಮಿಂಚಿನಂದದಿ ಮೂಡಿ

ಮರೆಯಾದ ತೆರದಿ ತೋರುತಿದೆ; ಆತನ ಬರುವು
ಕನಸಿನಲಿ ಕಂಡಿರುವ ಕಣಸೇನೊ! ಎನಿಸುತಿದೆ;
ಅನಿತು ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಯಿತೇಕೆ ನಿನ್ನೆಯ ಹಗಲು..!”

“ಮರಳಿ ಬರುವೆನು ಎಂದು ಅರುಹಿ ಹೋಗಿರುವನವ,
ಬರುವನೋ ಬರದಿರುವನೋ! ಅರಿವುದೆಂತೀಗ..!
ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ರೊಳ್ಳೆಯದಿದ್ದಿತವನಿಲ್ಲಿ..!
ದಿನದಿನವು ಹೋಗಿ ನಾ ತನಿವಣ್ಣ ತರುತ್ತಿದ್ದೆ;
ತಾಯಿ ತನ್ನಯ ಮರಿಗೆ ತಿನಿಸಿ ತಣಿಯುವ ತೆರದಿ ೨೧೦
ನಾನೆಯವನಿಗೆ ಹಣ್ಣುತಿನಿಸಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಲಿದ್ದೆ;
ಇಬ್ಬರೂ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಹೊಳೆಯ ತಡಿಯೊಳಗಾಡಿ,
ತಿಳಿನೀರೊಳೀಸಾಡಿ, ತಳಿರ ನೆಳಲಲಿ ಕುಳಿತು,
ಬೆಳುದಿಂಗಳೊಳು ಕುಣಿದು, ತಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು ಸೊಗವ;
ಉಳಿದಿವೆಲ್ಲವನು ತೆರಳಿದನದೇತಕ್ಕೊ! ತೀಯೆ.”

“ಈ ಬಸವು ಈ ಬಿಟ್ಟ- ಈ ಹೊಳೆಯ ತಿಳಿವೊಸಲು-
ಎಂದಿನವೆ ಇರುವುವಲೆ! ಅಂದು ನೋಡಿದ ಚೆಲುವು
ಇಂದಿಲ್ಲ, ಏತಕಿದು..! ಬಂದಿದ್ದ ಚೆಲುವನವ
ಅಂದಿನಾ ಅಂದಚೆಂದವನೆಲ್ಲ ತನ್ನೊಡನೆ
ಎತ್ತಿಕೊಂಡೊಯ್ದಹನೊ..! ತಿಳಿಯೆನೀ ಹೊಲಬನ್ನು; ೨೨೦
ಬೇಸರೊದವಿರಲು ನಾನೀಯೆಡೆಯೊಳ್ಳಿತಂದು,
ಹೊಳೆಯ ತಿಳಿನೀರಿನಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಕುಳಿತಿದ್ದು,
ಬಳಿಯ ನೀರ್ವಕ್ಕಿಗಳ ಬೆಡಗಿನಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು,
ತಡಿಯ ತೋಪಿನ ಹಕ್ಕಿ ಕಲಕಲಿಸೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು,
ಹೊಡೆದು ಹಾಕುತ್ತಲಿದ್ದೆ ಬಲುಬೇಸರೆಲ್ಲವನು;
ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸೊಗಸೆನಿಸದಿಹುದಿಂದು..! ಏನು ಇದು!”

“ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಯ ಹೆಸರನೇ ಮರೆತಿರುವೆ;
 ದಿನದಿನವು ತಿನ್ನುವ ಇನಿವಣ್ಣ ಬಯಸದು ಬಗೆಯು;
 ಹಸಿವಿನಾ ನೋವಿನಿಂದೆನಿತೊ ಹಿರಿದಾಗಿರುವ
 ನೋವದಾವುದೊ ಕರುಳ ತುಳಿತುಳಿದು ಮೆಟ್ಟುತ್ತಿದೆ; ೨೩೦
 ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆಯೊಲೇನೊ ಬಸಿರಿಸಲಿ ಬೇಯುತ್ತಿದೆ;
 ಆತನಲ್ಲದಲಿ ಇನ್ನೇತರದು ನೆನಹಿರದು;
 ಬರುವುದೆಂದೋ ಮರಳಿಯವನು..! ಮಾಡುವುದೇನು..!

ಸರಿ! ಅರಿತೆ! ಅಹುದಹುದು! ಇನಿತು ಮಾಡುವೆನಿನ್ನು;
 ಕಣ್ಣೆದುರು ಕಟ್ಟಿಹುದು ಅವನ ಜೆಲುವಿನ ರೂಪು;
 ಅದು ಕದಲಿ ಅಳಿಸದೊಲು ಕಣ್ಣೆರಡನೂ ಮುಗಿದು
 ನಿಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ಹಾಗೆ! ಅವನ ಸವಿನುಡಿಯಿಂಪು
 ಕಿವಿಗಳಲಿ ತುಂಬಿಹುದು; ಹೊರಗೆಯದು ಹೋಗದೊಲು
 ಕಿವಿಗಳನು ಮುಚ್ಚಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಕೇಳುವೆನಿನ್ನು!
 ಕಿರಿಯನವ ಹಿರಿಯನನು ಕರೆಯುತ್ತಿಹ ತೆರದಿಂದೆ ೨೪೦
 ‘ಸಿರಿರಾಮ! ಸಿರಿರಾಮ!’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಲಿರುವೆ!
 ನಿನ್ನ ಕಂಡುಂಡ ಹಿಗ್ಗಿನ ಬಗೆಯನೇಗಲೂ
 ತಂದುಕೊಳಲೆಂದು ಹವಣಿಸುತ ಬದುಕನು ಕಳೆವೆ.
 ಬಂದೆ ಬಹೆನೆಂದಿಹನು, ಎಂದು ಬರುವನೊ ಬರಲಿ!”

ಕೋರಿಕೆ

ಕಾನಡಾ

೧

ಬಡೆಯ ನಿನ್ನ ಡಿಯೆಡೆಯ ಹುಡುಕುತಲಿ ನಡೆದಿಹೆನು,
ಅಡಿಗಡಿಗೆ ದಾರಿಯೊಳು ತಡೆವಡೆಯುತಿಹೆ ನಾನು,
ಹಲವು ಮುನಿಗಳು ನುಡಿದ ಹಲವು ಮಾತುಗಳಿಂದೆ
ಅಲುಗಾಡಿ ಮನವು ಉಯ್ಯಲೆಯಾಡುವಂತಿಹೆನು.

೨

ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ ಬರುವುದಿದೆ ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆ ದೊರೆಯೆ,
ನಿನ್ನ ದನಿ ಕೇಳುತಿಹ ಕಡೆಗೆ ಬರಬೇಕೆನುವೆ;
ನನ್ನ ಕಿವಿ ಬಳಿಯೆ ಜನ ಕಲೆತು ಬಲುಬಲು ವಾದ-
ವನ್ನು ಬಳಿಯಿಸಿ ಮರೆಯಿಸುವರು ನಿನ್ನಯ ನಾದ.

೩

ಹಂಬಲಿಸಿ ನಿನ್ನ ಕರೆದಾಗೆಲ್ಲ ಬಳಸಿ ಜನ
ಇಂಬು ಬಿಡದೆಯೆ ನಡುವೆ ತುಂಬಿ ನಿಲುವರು ಚೆನ್ನ !
ನಿನ್ನ ಡಿಯ ಹುಡಿಗಾಗಿ ಬಾಯಬಿಡುತಿಹ ನಾನು
ಮಣ್ಣು ಹುಡಿಯನೆ ಹೊಂದಿ ಮನದಾಶೆಗುಂದುವೆನು.

ನಿರಹಿಣಿ

೪

ಬಗೆಯೊಳಗೆ ನೂರಾರು ಅಲೆಯೆದ್ದು ಕಲಕಲಿಸಿ
ಬಗೆಬಗೆಯ ಕಡೆಗಳಲಿ ತೆರಳಿ ತಿರುಗುತ್ತಲಿಹವು;
ಬಗೆಗಾಣೆನಿವನೆಲ್ಲ ಬಿಗಿದು ಕೂಡಿಸಿ ತಂದು
ಜಗದೊಡೆಯ ನಿನ್ನ ಡಿಗದೆಂತು ನಾ ಸಲಿಸುವುದು ?

೫

ನಿನ್ನ ಬಳಿಯಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳುವೆನೆಂದೇ ಒಂದು
ನಿನ್ನೊಲುಮೆಗಣ್ಣೆಯಲಿ ಬಂಧಿಸೆನ್ನನು ಬಿಗಿದು !
ಚೆನ್ನಾದ ದಾರಿಯೊಂದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ನನ್ನ
ನಿನ್ನ ಡಿಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಚೆನ್ನ !

ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ

ಮೊದಲ ಸಾಲುಗಳ ಸೂಚಿ

ಅಗಲಿಕೆಯೆ ನಿನ್ನ ಗಲನಳೆಯುವವರಾರು ?	೫
ಅವನಿಗಾಗಿಯೆ ಬವಣೆಯೊಂದುತ	೯
ಇನಿತೊಂದು ಹಲುಬಿ ಕಂಬನಿಯಿಡುವೆನವಗಾಗಿ	೨೬
ಎಂತಿರಲು ಬಹುದು ? ನನ್ನ ತನಂತಿರಬಹುದು ?	೧೫
ಎಲ್ಲಿದೆಲ್ಲಿದೆ ತಣವು ? ಎತರಲ್ಲಿದೆ ತಣವು ?	೩
ಒಡೆಯ ನಿನ್ನ ಡಿಯೆಡೆಯ ಹುಡುಕುತಲಿ ನಡೆದಿಹೆನು	೬೬
ಒಡೆಯ ನಿನ್ನ ಶೆಯೊಳೆ ತೊಡಕಿ ನಾ ಮಿಡುಕುತಿರೆ	೩೧
ಒಬ್ಬಳೇ ಒಬ್ಬಳೇ ಕಗ್ಗಾಡಿನೊಳಗಿರುವೆ	೫೫
ಕೂಗು ಕೂಗಲೆ ಕೋಗಿಲೆಯೆ ನೀ	೨೯
ಕೆಳದಿಯರನೊಡಗೊಂಡು ಕಲೆಕಲೆ-	೩೫
ಕೇಳಿದೆನು ನಾನೆನಿತೊ ನನ್ನವ-	೧೭
ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ ಹೂವ ಕೊಳ್ಳಿರಮ್ಮಾ !	೪೮
ಚೆನ್ನ ನಿನ್ನೊಡನಿದ್ದು ಬಾಳುವೆ	೨೪
ಜೆಲುವು ಹಿರಿಯದೋ ? ಹೃದಯದೊಲವು-	೧೩
ನೀ ಕೊಡುವುದೆಂದು ಮನೆಯೊಳೆಯನಿಹಾರವನು ?	೩೩
ಪಾಪಿ ನಾ ತಿಳಿಗೇಡಿ ಅಂದು ಅರಿಯದೆ ಹೋದೆ	೧೧
ಬಂದೆ ಬರುವನಂತೆ ಆತ ಬಂದೆ ಬರುವನಂತೆ	೪೨
ಬರಿಯೆ ಬಿಸುಸುಯಿಲಿಂದಲೀ ಹಗಲ್	೪೫
ಮನದನ್ನನೊಳು ಸೇರಿ ಇನಿವಾತೊಳಿರುವೆಂದು	೨೩
ಮೂರು ದಿನಗಳು ಜಾರಿದುವು ಬರಿ	೨೧
ಯಾರಿಗರುಪಿಸಲಿದನು ಮಾಲೆಯ	೧
ಯಾವ ದಾರಿಯೊ ಕಾಣೆ ನನ್ನಯ	೩೮
ಸತಿಯನಿತ್ತು ಸತಿಗೆ ಹತ್ತಿರದ ಜೊತೆಯಾಸತಿಗೆ	೧೯

